

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 60

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY) RUGPIČIO (AUG.) 19 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTU

JAV NEJSIPAREIGOS, PALIKDAMOS AGRESORIUI LAISVAS RANKAS

New Yorkas. — Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijoje, kurioje dalyvauja 12 kraštų, JAV atstovas B. Kohen pareiškė, jog, kol nėra garantijos, kad kiti tokių ginklų kare nepanaudos, JAV nepasirašys jokios sutarties, kuria įsipareigotų nenaudoti atominių, cheminių ir bakteriologinių ginklų. Kaip Kohen pažymėjo, toks JAV įsipareigojimas tik paskatintų agresorių pradėti puolimą. JAV tokius ginklus pasmerkė, pasirašydamos Jungtinių

Tautų chartą. Tad jos ir toliau dėdės pastangų, kad tokie ginklai nebūtų vartojami. Tačiau jos niekad nesutiks save suvaržyti, o užpuolikai palikti laisvas rankas. JAV nestato niekam ultimatumų, niekam negrasina ir nieko nesiruošia pulti. Tuo tarpu iš kitos pusės yra lauzomi tai chartai įsipareigojimai ir yra pavojus, kad savo piktumais tikslams pasiekti agresoriai naudos visus ginklus, kuriuos jie tik turės.

Stockholmas. — Paskutinėmis savaitėmis buvo susirinkusios pilnai sesijai septynių Sovietų Sąjungos respublikų tautinių komunistų partijų centrų vadovybės. Komunistų partijų centriniai komitetai Ukrainoje, Kirgizistane, Moldavijoje, Gruzijoje, Uzbekistane, Gudijoje ir Kazakstane jau posėdžiavo. Laukiama, kad tuo pavyzdžiu paseks ir kitos respublikos.

Tautinių komunistų partijų aukščiausios organas paprastai labai retai susirenka, kar-

tais praėina 5-8 metai. Todėl šiam įvykiui dabar reikia skirti savotiškos vidaus politinės reikšmės.

„Pravda“ gana atidžiai seka tuos posėdžius, kartais gana ilgai tuos posėdžių aprašymai pripildo Maskvos laikraščių skilčių.

Iš to, kas ten kalbama, galima drąsiai be jokio perdėjimo daryti išvadą, kad Sovietų vadovaujančiuose sluoksniuose vyksta didelė krizė, kuri po didžiųjų 1936-39 m. valymų perviršija viską. Ukrainos komunistų partija pranešė, kad Tarnopolio srityje 1951 m. 35% visų „rajam sekretorių“ (t. y. rajoninių komitetų sekretorių, kuriais, paprastai, būna gana aukšti valdininkai ir tikri savo sričių komendantai) turėjo būti pašalinti dėl nesugebėjimo ir korupcijos. Dnepropetrovsko srityje, vienoje iš svarbiausių Europos Sovietų Sąjungos pramonės sričių, buvo pašalinta 30%. Žitomirio srityje, taip pat vienoje iš reikšmingiausių pramonės sričių, 25% visų sekretorių buvo pakeisti naujais įėjimais.

Sprendžiant iš tų suvažiavimų, partijos narių intelektualinis lygis katastrofiškai nusmuko. Akademiškai išsilavinę ir savo srityse tikrai gerai nusimanę Sovietų piliečiai atsisako pareigų partijoje ir mėgina rasti kitokią darbą. 1946 m. Ukrainos komunistų partijos 35% visų aukštųjų pareigūnų ir sek-

retorių buvo akštuosius mokslus baigę žmonės, dabar teliko tik 21%, o pareigos tuo tarpu reikalauja aukštesnio išsilavinimo.

Gruzijos ir Uzbekistano centriniai komitetai skundėsi, kad korupcija nežmoniška padidėjo ir kad partija net kelis kartus turėjo iš pagrindų išvalyti savo pareigūnus nuo žemiausių ligi aukščiausių. Net ir partijos aukščiausieji teismai yra ta korupcija užsikrėtę. Pvz., Gruzijos teismai buvo nuo ūkininkų nusukę daugiau kaip 3.000 ha žemės ir išdalinę ją korupcininkams partijos pareigūnams. Uzbekistane valdžios įstaigos toleravo kolchozų ūkininkų nesvarius biiznius ir ėmė iš jų kyšius.

Centrinių komitetų pranešėjai iš žemės ūkio sričių tiek Ukrainoje, tiek Gruzijoje, tiek Uzbekistane atreperavo, kad nei kolchozų ūkininkai, nei masinių stočių darbininkai jau neberodo reikiamo entuziazmo socializmui, todėl partijos artimiausias uždavinys yra nubausti neklaudžius bei sabotaznikus ir partijos narius auklėti tikroje bolševikinėje dvasioje, kas tiek partijos, tiek jaunimo sąjūdžio buvo tiesiog nusikalstamai prastaus.

Dėl to, „Pravda“ kritikoja politbiuro narį Andrejų Andrejevą ir primena, kad Andrejevas 1946 m. apsiėmė būti atsakingu už visą kolektyvizaciją ir kad jis jau 1950 m. buvo savo politbiuro kolegų perspėtas. Andrejevas, kaip žinome, yra vienas iš 12 komunistų partijos politbiuro narių.

ATLANTO SĄJUNGOS JŲ PAJĖGOS BALTUOSEJ NEMANEVROS

Paryžius. — Atlanto sąjungos jūrų pajėgos ruošia manevrus, kurie apims plotus nuo Danijos ligi pat šiaurės. Tačiau Baltijoje jie nebus vykdomi, nors manevrų tikslas atlikti bandymus, kaip turėtų būti gaminamos nuo užpuolimo Danija ir Norvegija. Baltijos manevrų nebūsiama daroma, kad nebūtų erziniami Sovietai ir neįvyktų kokių incidentų. Informuoti asmenys pareiškia, jog tai daroma ne dėl baimės, bet kad neįvyktų kokių provokacijų. Sovietai ir taip tuos manevrus puola kaip nematytą aktyvų iššūkį.

AMERIKIEČIAI DAUGIAU IŠLEIDŽIA, KAIP GAUNA

Washingtonas. — Darbo statistikos biuras paskelbė savo surinktus duomenis, iš kurių matyti, kad amerikiečiai linkę daugiau išleisti, negu jie gauna pajamų, tai yra iš dalies vis gyventi skoloj. 1950 m. JAV miestų gyventojai išleidė 6% daugiau, kaip siekė jų pajamos.

91 mieste, pradedant New Yorku ir baigiant Shenandoah, Iowa, vidutinės šeimos pajamos, atskaičius mokesčius, į metus siekė \$4300, o išlaidos \$4700.

— Švedijos užsienio reikalų ministerija pranešė Lenkijos pasiuntinybei Stockholme, kad Lenkijos (raudonosios) karo atache pulk. Adam Kornecki yra nepageidaujamas Švedijoje. Po kelių dienų lenkų karo atache išsinešdino iš Švedijos.

Gub. A. Stevenson parinktas demokratų partijos tautinio komiteto pirm. S. A. Mitchell konferavo su prez. Trumanu rinkiminės kampanijos klausimu.

EMIGRANTŲ DVASINIUS REIKALUS TURI APTARNAUTI JŲ TAUTYBĖS KUNIGAI

„The Register“ rugpj. 17 d. praneša, kad Sv. Sostas yra išleides naują Konstituciją, vardu „Seima egzileje“, kuria tvarkomi viso pasaulio emigrantų dvasiniai reikalai.

Dvasiniais emigrantų reikalais rūpintis Konstitucija iš naujo pakartotinai paveda Konsistorijos Kongregacijai ir numato specialią tarybą tos konsistorijos žinioje.

Konstitucija sako, kad emigrantų, tremtinių, pabėgėlių ir

piligrimų dvasiniai reikalai būtų aptarnaujami jų tautybės kunigais.

Vietiniai ordinarai įpareigoti jami emigrantų aprūpinimą pavesti tos pačios tautybės kapelionams su specialiais įgaliojimais, kurie tik bus reikalingi.

Emigracijos reikalams paskirtas delegatas mons. Emilio Rossi, kurio uždavinys pagerinti ir pagreitinti pastoracinę veiklą tarp visų tautybių emigrantų.

BAISIOS LICYS AGLIJOJE

Londonas. — Pietų Angliją ištiko eilė labai smarkių liūčių, dėl kurių 11 prigrėdė, 31 kitų nesurandama ir tūkstančiai liko be pastogės. Ypatingai nukentėjo gretimi miesteliai Lyn-ton ir Lynmouth, kuriuos užliejo staiga savo vagą pakeitusi Lyne upė. Vanduo čia pakilo ligi antro namų aukšto, ir daugelis jų buvo tiesiog plaute nuplauti. Gatvėse buvę automobiliai ir sunkvežimiai buvo nu-nešti į jūrą.

KITUR DIDELES KAITROS

Roma. — Europos kontinentas prasidėjo nauja karščių bangą, kuri jau pareikalavo ir žmonių aukų. Italijoje nuo kaitros jau mirė keturi asmenys. Vokietijos pietinėje dalyje karštis pasiekė 100 laipsnių. Vienoje Austrijoje, temperatūra pakilo ligi 98.6 laipsnių šešėlyje ir tuo būdu pasiekė nuo 1857 m. nebuvusį karštį. Kaitros žymiai pakenkė Europos pašalams ir vietomis jau pradėjo trūkti net geriamo vandens.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• JAV armijos sekretorius F. Pace lankosi Jugoslavijoje ir Turkijoje, kur deda pastangų išlyginti santykius tarp Jugoslavijos ir Turkijos bei Graikijos.

• JAV vyriausybė painformavo Japoniją, jog skubiai bus sudarytas organas, kuris peržiūrės nuteistų japonų karo nusikaltėlių bylas. Japonai, remdamiesi taikos sutartimi, pageidauja, kad japonų karo nusikaltėliams JAV pritaikytų amnestiją.

• Iš Springfield, Ill., pranešama, jog gubern. A. Stevensonas savo pirmą propagandinę kelionę pradės rugsėjo 3 ar 5 d. Jis numato šioje kelionėje lėktuvu aplankyti JAV vakarus, šiaurės vakarus ir Pacifiko pakrantes.

• Viceprezidentas A. Barkley pareiškė, jog, pasibaigus jo dartiniai kadencijai, jis numato pasitraukti iš viešosios veiklos. Kentucky buvo kalbama, jog Barkley turėtų būti vėl renkamas į senatą, kur jis anksčiau buvo.

• Iš sovietinės Vokietijos dalies pranešama, jog komunistai numato sudaryti tris brigadas po 5000 jaunuolių vadinamos darbo tarnybos, buvusios ir Hitlerio laikais. Dabar ji skirs tik tuo, kad dar bus ir apginkluota.

• JAV atominės energijos komisija paskelbė, jog Ohio pietinėje dalyje, į šiaurę nuo Portmouth bus statoma nauja atominė įmonė, kurios statybai paskirta \$1,200,000,000.

• Irano vyriausybė deda pastangų pasisamdyti vokiečių ir italų naftos pramonės specialistų, kad galėtų vėl paleisti į darbą sustojusią savo naftos pramonę.

• Žemės ūkio įstaiga paskelbė, jog nors sausros praėjusį mėnesį pietuose ir šiaurės rytų daly padarė didelės žalos, JAV maisto ištekliai yra labai gausūs. Šių metų derlius bus didesnis kaip bet kada, išskiriant tik 1948 ir 1949 metus.

Reikalauja žemės reformas

Teheranas. — Irano spauda kelia mintį, kad būtų pravesta krašte žemės reforma. Šiuo metu didžioji žemės dalis priklauso nedideliam skaičiui turtingų šeimų, o kaimų gyventojai jėms turi eiti baudžiava. Min. pirm. Mossadegh artima spauda ragina jį panaudoti savo dabar turimus plaučius įgaliojimus ir didiesiems žemvaldžiams palikti tik nustatytą kiekį žemės, o visą kitą išdalinti lengvomis sąlygomis kaimiečiams. Laikraščių nomone, tai užkirstų krašte kėlą komunistinei propagandai.

Ligi šiol Mossadegh jau išleido kelis pažymėtus dekretus. Vienu jų nustatoma, kad didėji žemvaldžiai ūkininkams duodama derliaus dalį padidinti 10%. Antruoju jie žemės valdytojais įpareigojami 10% savo pelno įnešti į bankus. Iš tų sumų numatoma teikti ūkininkams pagalbą. Mossadegh įgaliojimai galioja šeši mėnesiai ir tam laikui parlamentas yra išsikirstęs, nors ministeris pirmininkas reikalauja jį vėl suaukti.

ARABAI PRIEŠ ATLYGINIMĄ ŽYDAMS

Kairas. — Arabų Lyga įteikė Vakarų Vokietijos vyriausybei notą, kurioje pažymi, jog Vokietijos pasiryžimas išmokeiti žydams už Hitlerio laikais padarytas skriaudas tam tikras sumas nesiderina su draugiškais Vokietijos ir arabų kraštų santykiais. Arabai tvirtina, jog gautos iš Vokietijos sumos tik įgalins žydus tęsti savo agresiją prieš arabų kraštus, ir prašo savo nusistatymą šiuo reikalu iš naujo peržiūrėti.

JUNGT. TAUTŲ SESIJA TURĖS DAUG DARBO

New Yorkas. — Jungt. Tautų sekretoriatas paskelbė spalio 14 d. pradžiančios visuomenės sesijos programos metmenis, kuriuose numatoma, kad sesijoje bus svarstoma net 65 paskiri klausimai. Galimas dalykas, jog, šiuos metmenis svarstant, jie bus papildyti dar ir naujais punktais. Tai yra plačiausia programa, kokia buvo kada nors tarptautinei konferencijai paruošta.

CIO UŽ STEVENSONĄ

Washingtonas. — CIO vykdomoji taryba, kurią sudaro 46 asmenys, pasisakė už gubern. Stevensoną remimą ateinančiuose prezidento rinkimuose. Nusistatymas remiamas tuo, kad demokratų partijos rinkiminė programa esanti liberaliausia, pažangiausia ir realistiškiausia iš visų kada nors politinių partijų priimtų programų.

Vieno aukšto Irano pareigūno žmona, šviesiaplaukė Sadika Garagosa, Irano vyriausybės pasiusta, Italijoje ieško pirkti naujai pervėžti tanklaivius arba norinčių pirkti Irano naftą.

Linsę teisį kaip šnipą

Berlynas. — Laisvųjų Teisinių Sąjunga, kurią sudaro iš sovietinės Vokietijos zonos pabėgę teisėjai, advokatai ir kiti teisininkai, paskelbė, jog Dr. Linse sovietinėje zonoje ruošiamasi teisti kaip šnipą. Dr. Linse yra minėtos sąjungos narys, kuris neseniai komunistų agentų buvo pagrobtas vakarinėje Berlyno dalyje ir nugabentas į sovietinį sektorių. JAV aukštasis komisaras Vokietijai yra kreipęsis į Sovietų įstaigas, kad Linse būtų paleistas, tačiau ligi šiol jokio atsakymo negauta. Dabar gautomis žiniomis, Sovietų karinis viršininkas Vokietijoje gen. Čukovas įsakęs rytinės Vokietijos zonos komunistinei vyriausybei paruošti sufalsifikuotus dokumentus, kad Linse nesąs iš vakarinio Berlyno sektoriaus pagrobtas, bet esąs su slaptais dokumentais pagautas rytinėje dalyje, už ką jis būsiąs teisiamas kaip tariamas Vakarų valstybių šnipas.

PRIE KORSIKOS IESKO NACIŲ LOBIO

Antibes, Prancūzija. — Iš čia išplaukė į Viduržemio jūrą su narais ir nardymo prietaisais anglų jachta, kuri prie Korsikos ieškos tariamai praėjusio karo metu iš Afrikos besitraukiančių vokiečių paskandinto lobio. Ten vokiečiai esą išmetę į jūrą šešias dideles dėžes, kuriose buvę už \$286,000,000 vertybių. Paskandinto lobio vietą esąs pasakęs vienas išlikęs gyvas vokietis.

KOMUNISTŲ KALINIAI ŠAUKIASI PAGALBOS

Berlynas. — Bautzen kalėjimo, rytinėje Vokietijos zonoje, kaliniai kreipėsi į Jungt. Tautas

TURKAI SUIMNĖJA SAVO SOCIALISTUS

Istanbulas. — Turkijos vyriausybės ministerijos įsakymu suimta 17 socialistų partijos vadų ir laukiama dar naujų suėmimų. Vyriausybė socialistų partijai prikiša, jog ji nukrypusi nuo vyriausybės sankcijonų savo programos ir pradėjusi veikti draudžiamos komunistų programos plotmėje.

D. D. Eisenhower rinkiminės kampanijos reikalu tarėsi su Kalfornijos gubern. E. Warren. Gubernatoriaus nuomone, respublikonai laimės, jei kreips dėmesio į jo valstybę ir visus JAV vakarus.

Po olimpinio žaidimų

ŠANČIŲ BOKSININKAS SUMUŠTAS, TAIGI JIS SABOTAŽININKAS

Penkioliktoji olimpiada Suomijoj pasibaigė. Suomija pačią aukščiausią pažymį išlaikė sunkius egzaminus, kaip reikia organizuoti olimpiadą ir kaip tvarkyti tokį didelį aparatą. Gal nė viena olimpinis žaidimas ruošusių tautų nesulaukė tiek pagyrimo, kiek Suomija, o kad olimpiada Suomijos valstybei davė apie 14 milijonų dolerių nuostolio, tuo nedaug kas susirūpino, kantri suomių tauta užkūrisi ir tą spragą. Žodžiu, viskas tvarkoje. Nesireiškė nė įtampa tarp Rytų ir Vakarų, o kad rumunų futbolininkai, prakišę mėginamąsias rungtynes, iš pkyčio išgėrė daug gero vyno ir už tai nesumokėjo, ir dėl to niekas nesijaudino — kas priderėjo, sumokėjo olimpiados rengėjai, o sąskaita už brangius gėrimus buvo pasiūsta Rumunijos pasiuntinybei.

Rytų ir Vakarų jaunimas galėjo kartu ir rungtyniauti ir vieną kitą žodį sumesti, nors politrukų budri akis juos visur sekė. Politiniai idilių mėgėjai net pilna burna kalbėjo, kad Helsinkio olimpiada turės nepaprastai didelės reikšmės ateičiai santykiams tarp tautų išlyginti.

"Susibroliaavimas" buvo paviršutinis tiek tada, tiek dabar. Vaikiška ir klaidinga manyti, kad sportiniai santykiai diktatorijas pavers demokratijomis, ar priešingai.

Jaunas žmogus, lieka jaunas, kad ir iš anapus uždangos. Kas nuostabaus, kad olimpiadoje šalia kovos pasitaikė ir gražios romantikos. Nors politinės romantikos mėgėjai ir kalbėjo apie "susibroliaavimą", bet politruko smegenyse toji sąvoka visai kitaip suprantama, užtat tragiškai užsibaigė viena iš olimpiados meilės pasakų.

Tokia meilė susipynė tarp Vengrijos dvigubos olimpiados meistrės sepyniolik metų es plaukikės Kato Szoke ir vandensvydžio žaidėjo amerikiečio Bob Hughes. Amerikietis sutiko šią fenomenalę plaukikę plaukiančia... ir meilė gimė iš pirmo pažvelgimo. Abu jaunuoliai susitiko kelis kartus labai labai slapta, ne dėl to, kad meilė mėgsta paslaptį, bet dėl to, kad vengriško politruko akis nepamatytų. Tam jų susitikimui tarpininkavo vengrų kilmės amerikietis biznierių. Liūdnai pasibaigė ši meilė dar pumpurėlyje — jaunoji Kato buvo savo vadovų internuota ir tuoj tą pačią dieną skubos ke-

K. RAUKLAUKIS, mūsų bendradarbis Švedijoje

liu lėktuvu pasiūsta namo — negi gali pasitikėti, nušoks kur pakeliui ir baigta, o vengrai sportininkai tokių triukų jau yra seniau užskrėtę. Per olimpiadą ligi šiol dar tik vienas rumunas olimpininkas nušoko Helsinkyje ir pasileido bėgti, jį vijosi net du "gončai", o jis įsmuko policijon užtartinio prasyti. Kai tik Kato meilė buvo "užtikta", tuojau paastrėjo kontrolė ir visai vengrų grupei, mat, po olimpiados politrukams prasidėjo pats nervingiausias ir sunkiausias laikas — jie turi būtinai visus atgal pargabenti, kitaip jiems galas. Štai ir padėka už trečią vietą olimpiadoje, štai tau ir "susibroliaavimas", štai tau svieto nelygumų išlyginimas.

Sovietų Sąjungoje pralaimėjimų nėra, tai gal vienas iš nedidelio dalykų.

ko Sovietai dar "neišrado".

o jeigu urbi et orbi ir per eterio bangas plaukia ir juodu ant balto parašyta, kad JAV taškų skaičiumi pralenkė Sovietų Sąjungą ir laimėjo pirmą vietą. Sovietams tas nieko nereikia — jie "savarankiški" žmonės. Sovietų olimpinės grupės vadovas Romanovas savo poolimpiname pamokslė dalyviams apskelbė:

"Mes didžiuojamės laimėję pirmą vietą olimpiadoje, surinkę 494 taškus (Sovietai iš tikrųjų sulupo tik 489½, o JAV 494½ taško). Nėra jokio abejojimo, kad Sovietų sportininkai būtų daug daugiau taškų strinkę, jeigu visose sporto šakose būtų prisilaikyta objektyvaus sprendimo. JAV surinko 490½ taško ir užėmė antrą vietą..."

Elinis žaidimų dalyvis negi sukontroliuos visus taškus, ypač kai Sovietai visą laiką pirmavo. Sovietų sportininkai gal ir patikėjo, bet pats Romanovas tuo netikėjo, jis žinojo, kad Sovietai atsidūrė antroje vietoje, jis be to "žinojo", kas juos į antrą vietą ir nustumė. Jeigu kas atsitinka ne taip, kaip iš viršaus įsakta, tai turi būti kur nors ir nusikaltimo ožys. Kartais politrukams kiek sunkiau tokį ožį surasti, bet šį kartą olimpinio pralaimėjimo ožys kaip iš dangaus driptelėjo ir kaip tik iš tos sporto šakos, kuria Sovietai labiausiai didžiavosi ir buvo nemugalimi — bokso. Sovietų sunkaus svorio

dievaitis Šančių jaunuolis Sočikas kaip pelų maišas pirmomis pirmojo rondo sekundėmis krito ant menčių nuo stipresnio kumščio. Krito Sočikas, kurs ligi šiol visų satelitinų valstybių boksierinkus kaip mašalėlius traukė iš kovos, nors tie satelitininkai per olimpiadą, keista, daug geriau laikėsi. Aišku kaip dieną — Sočika jokiu būdu negalėjo pralaimėti, jis tyčia pats išvarto, jis sabotazninkas.

Sočikas iš Sovietų meistrė buvo tuoj paverstas sabotazninku.

o to "sabotazninko" toks staugus pralaimėjimas paralizavo, anot Sovietų vadovų, visus kitus boksierinkus, užpūtė jų olimpinę pergalės ugnį ir tokiu būdu bokse Sovietai visai pralaimėjo. Kas bus su Sovietų boksierinkais grįžus namo, gal negreit sužinosime, bet Sovietų ekspertai jau dabar pažadėjo savo bokso komandą pergrupuoti ir ateity nebeįsileisti nė vieno pabaltiečio.

Po didžiosios olimpiados čekų bėgikas Zapotekas, iškovojęs net tris aukso medalius, vienoje Helsinkio miesto aikštėje suruošė mažą agitacijos olimpiadą,

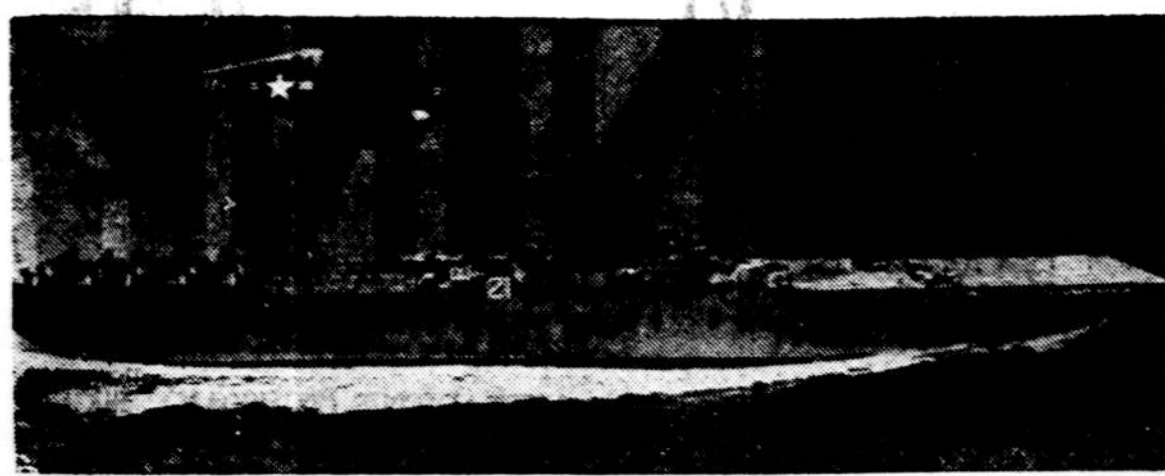
į kurią tapasikėlė suvaryti tik apie 5.000 žiūrovų. Čia jis nebėgo, o kalbėjo komunistų suruoštame "taikos miting". Jis išleido atsisakymą į "viso pasaulio jaunimą" ir ragino sušaukti tarptautinę konferenciją "jaunimo teisėms ginti." Koks buvo šios naujosios Zapoteko sporto šakos laikas, niekas nekreipė dėmesio, tai buvo greičiausia padėka savo "dėdėms" namie, kad jie leido jam olimpiadoje dalyvauti, nes prieš olimpiadą visi laikraščiai skelbė, kad Zapotekas "surguliuoja" neformoje ir vargiai ar galės olimpiadoje dalyvauti.

Tuose suomių komunistų suruoštuose poolimpinuose žaidimuose be Zapoteko kalbėjo ir Sovietų gimnazistas Čukarinas, vienas iš raudonosios Kinijos krepšinio žaidėjų ir tūlas Charles Koti, sakęs atstovaujantis 1.000 Detroito, Mich. jaunuolių. Visi jie liaupsino Maskvos "taikos pastangas", o šiaurės koriejietis ištribino, kad Sovietų armijos galybė yra tikriausias taikos laidas.

Kad olimpiados niekada nepasitarnaus taikai ar "svieto išlyginimui", tas olimpinis žaidimų vadams galvos nelužo, bet ot po šios olimpiados tiek rengėjai, tiek šiaip "sporto" kankiniai — žiūrovai pradeda nerimauti, kad

olimpiniai žaidimai lyg ir ima išsigimti.

Tarptautinis olimpinis komitetas jau seniau įžiūrėjo, kad žaidimuose vis labiau ir labiau ima ryškėti nacionalistiniai nuskiesta idėja kovoti už savo komandą, visų tilsas laimėti kraštui kuo daugiau medalių. Žaidimų tikslas pasidaro ne garbinga kova, o pats laimėjimas, visi išsijioje, uždusę, net apalpdami iš nuovargio sten-giasi išspausti naują rekordą. O rekordų "spaudimas" nustumia sportininką mėgėją ir ugdo profesionalą, nes publika juk mėgsta gladiatorių. Rekordininką gi ar valstybė veltui užlaiko kaip sporto periuškį arba kur nors internate duoda jam geras sąlygas sportuoti. O prieš profesionalą negi išsilaukys mėgėjas, olimpiadų rezultatai aiškiai rodo, kad mėgėjų taisyklės dažnai "sufužeriuojamos." Tau jau nebe fair play pagal sporto idėją, o kažkas neteisingo, negarbingo, dažnai klaidingo, kartais tikrai parodisko. Tokie klausimai kelia tu garbingų žaidimų puoselėtojams daug rūpesčių.

Čia matomas lėktuvas Korejoje, nusileisdamas ant lėktuvnešio sprogo. Žuvo 8 žmonės, ir sugadinta kiti 12 lėktuvų. 63 vyrai, kurie buvo liepę išsivaidyti, buvo surankioti helikopterio ir gelbėjimosi valčių.

SUDARYTA IR PATVIRTINTA NAUJA VYKD. TARYBA

DELEGACIJOS SUSITARIMAS SU DIPLOMATAIS VLIKo PRIIMTAS

ELTA, 1952. VIII. 6. Reutlingenas. VIII 1-3 d.d. vykusioje Vliko posėdyje reikiama 2/3 Vliką sudarančių grupių balsais sudaryta ir patvirtinta nauja Vykd. Taryba iš 5 asmenų:

1. Anksčiau Vliko pakviestas Vykd. Tarybos pirmininku Prof. K. Zalkauskas — Liet. Valst. Liaudininkų S-gos atstovas,
2. Dr. P. Karvelis — Ūkininkų Sąjungos,
3. Šidiskis — Liet. Tautinio Sąjūdžio,
4. Doc. M. Brakas — Maž. Lietuvos Tarybos.

Prof. Z. Ivinskis į Vykd. Tarybą įeiti nesutiko.

Renkant naują Vykd. Tarybą, buvo pateikti dėl jo sąstato 2 sąrašai, iš kurių viename figūravo prof. J. Brazaitis, ir tasai sąrašas Vlike surinko tik 3 balsus, o kitas sąrašas — be prof. J. Brazaičio — surinko 7 balsus. Po to Lietuvos Fronto atstovas Vlike prof. Z. Ivinskis ir Lietuvos Vieniybės Sąjūdžio atstovas Vlike L. Prapuolenis pareiškė žodžiu, o vėliau įteikė Vliko pirmininkui VII 5 d. raštu motyvuotą pareiškimą, kad jų grupės iš Vliko pasitraukia.

Naujai išrinktoji Vykd. Taryba pirmame savo posėdyje VIII 4. laikinai, kol iš JAV atvyks prof. K. Zalkauskas, pasiskirstė pareigomis ir darbo sritimis tokiu būdu:

1. Dr. P. Karvelis — VT pirmininko laik. pavaduotojas ir Užs. Reikalų Tarybos laik. Valdytojas,
2. P. T. Šidiskis — Laik. vicepir. ir Inf. Tarybos bei Finansų Tarybos laik. Valdytojas,
3. Doc. M. Brakas — Laik. vicepir. ir Lietuvos Išlaisvimo Tarybos laik. Valdytojas.

DEL ELTOS KOMUNIKATO NETIKSLUMŲ

GERB. PONE REDAKTORIAU.

Prašau neatsakyti paskelbti Jūsų laikrašty ELTOS komunikato 1952. VIII. 6 apie naują Vykd. Tarybą atitaisyma. Nežiūrint, kad per Vliko ir VT Pirmininkus buvo dėta pastangų atitaisyti numatytą skelbti klaidingą Eltos komunikatą, vis tik jame yra palikę stambių netikslumų, dėl kurių esame priversti pasisakyti.

1) Eltos komunikatas 1952. VIII. 6 skelbia, kad VII. 1-3 d.d. posėdyje buvo "sudaryta ir patvirtinta nauja Vykd. Taryba iš 5 asmenų." Taip, Vykd. Taryba buvo sudaryta, bet ji nebuvo ir negalėjo būti patvirtinta. Nauja Vykr. Taryba tvirtinama tik po to, kai ji Vlikui pateikia savo darbų planą ir ji Vlikas priima.

2) Lygiai netiesa, kad VT buvo sudaryta iš penkių asmenų. Z. Ivinskis savo kandidatūrą dar prieš balsavimą atsiėmęs, jo pavadė, iš antrojo (p. J. Norkaičio pasiūlyto) sąrašo, buvo išbraukta. Tad tame sąrašo, iš kurio keturi balsuojami kandidatai, nors prieš tai dau-

Tame pat Vykd. Tarybos posėdyje, be kita ko, buvo aptarta artimiausių darbų programa ir schema, Vliko statuto keitimas ir kiti skubėsi reikalai.

Vliko posėdyje, be kita ko, buvo priimtas Paryžiaus konferencijoje pasiektas Vliko ir Lietuvos Diplomato bendradarbiavimo susitarimas. Artimiausiu metu laukiamas Vliko Pirmininko ir min. S. Lozorai-

čio susitikimas Lietuvos laisvinimo bylos reikalams aptarti. Vlikas, sunkiau susirgusio Vliko pirmininko M. Krupavičiaus prašomas išrinkti jam pavaduotoją, jo ligos metu tuo pavaduotoju išrinko Dr. P. Karvelį. Be to, nutarta pradėti 1954. I. 1 Vliko ir VT pirmininkų kiekvienų kalendorinių metų pradžioje Vlike atnaujinti mandatus toliau jų pareigoms eiti.

EISENHOWERIS TRUMANO

KVJETIMO NEPRIEME

Washingtonas. — Prezidentas Trumanas buvo pakviestas respublikonų kandidatą į prezidentus D. D. Eisenhowerį j Baltuosius Rūmus, kur jam būtų buvusi sudaryta galimybė iš kabineto narių ir prezidento štabo gauti informaciją apie aktuliasias JAV politines problemas. Tačiau Eisenhoweris pakvietimo nepriėmė. Jis pareiškė, jog toks jo apsilankymas tik sukeltų piliečių tarpe samysį ir kad jis norį turėti pilną laisvę JAV užsienio politiką nagrinėti ir kritikuoti. Savo atsakyme jie leidžia suprasti, jog kai kurie dalykai jam gal būtų pranešti kaip paslap-

tyt, ir tuo būdu jis būtų suvaržytas apie juos kalbėti.

PRANAŠAUJA TOLIMESNĮ PRAGYVENIMO BRANGIMĄ

Washingtonas. — Kainų didintojas E. Arnall, kuris rugšėjo 1 d. pasitraukia iš pareigų, spaudos konferencijoje pareiškė, jog ateinančių trijų mėnesių būvy pragyvenimas brangs ir infliacija didės. Nors prekybos sekretorius Sawyeris paneigė, tačiau Arnall pabrėžė, jog pakilusios pieno kainos veiks visą pramonę ir didins infliaciją. Jo nuomone, kiekvienai šeimai pragyvenimas metams pabrangs vidutiniškai apie 100 dolerių.

ANTHONY R. ABRAHAM & ASSOCIATES

6 North Michigan Ave., Chicago 2, Illinois
Franklin 2-2770

VISUOMENES DEMESIUI

Citizens Federal Savings and Loan Association of 1542 Halsted Street, Chicago Heights, Illinois, planuoja didingą savo prasiplėtimo programą

Mr. Eugene L. Klyczek, pilnas jaunystės, Citizens Federal Savings and Loan Association of Chicago Heights, Ill., prezidentas, skelbia savo firmos įspūdingą praplėtimą ir naujos statybos programą. Džiugus pasinaudojimas mūsų patarnavimais, apimančiais tūkstančius namų savininkų didžiojoje Chicago Heights srityje, ir suteipų patarnavimai, prieinami visiems Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojams, privertė mus padidinti ir sumoderninti mūsų pastatus, kad galėtume tobuliau praplėsti savo specifinius interesus, aptarnaudami tūkstančius pilnai patenkintų klientų.

Si firma buvo įsteigta 1914 metais ir atenesė pasigėrėti-

ISSTOJUSIŲ IS VLIKo PAREIS-KIMAS

Ponui

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto

Pirmininkui

Lietuvių Fronto ir Liet. Vieniybės Sąjūdžio atstovų

PAREISKIMAS

Diskusijų bei nutarimų, įvykusių š. m. geg. 27-28 d., birželio 26 d., rugpjūčio 1-3 d. Vliko posėdyje, ir 1952 m. rugp. 3 d. sudarytos Vykd. Tarybos — jos sudarymo būdo ir jos sąstato — akivaizdoje Liet. Frontas ir Liet. Vieniybės sąjūdis konstatuoja, kad:

1. VLIKas nutraukė ryšius su 1941 m. birželio 23 d. Tautos sukilimo pastatytąja Laikinaja Lietuvos Vyriausybe, atstaciausia paneigtą Lietuvos Valstybės suverenumą;
2. VLIKas nutraukė ryšius su krašto rezistencijos įgaliotinais užsienyje;
3. VLIKas paneigė rezistencinį savo pobūdį, išsigimdamas į gryną politinę instituciją, mintančią partinėmis vidaus kombinacijomis, neturinčiomis pateisinimo tremtyje;
4. VLIKo dauguma nusilenkė memorialios politinės kovos metodams, pritardama rezistencijos veikėjų apjuodimui.

Todėl Liet. Frontas ir Liet. Vieniybės Sąjūdis, būdamas kovos organizacijos ir nesutikdamas su faktiškai keičiamu Vliko pobūdžiu, nebemato prasmės ilgiau pasilikti jo sąstato ir iš jo nuo šios dienos pasitraukia.

Reiškiame pagarbą

pasirašė: Z. Ivinskis

Lietuvių Fronto Atstovas

L. Prapuolenis

Lietuvių Vieniybės Sąjūdžio Atstovas

Pfullingenas, 1952. VIII. 3.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Stralpenius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodžiūra. Nenaudoti stralpeniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LENKIJA POLITINIAME TURGUJE

ODERIO-NEISSĖS sutarties metinių progą Grotewohl, sov. Vokietijos ministras pirmininkas, pasitūtelėjęs telegramą sov. Lenkijos vyriausybės pirmininkui Cyrankiewiczui. Joje pabrėžia, kad "Odero Neissės siena sujungė mus nesutrukusiu ryšiu broliškai bendradarbiauti". O raudonosios armijos laikraštis "Taegliche Rundschau" pabrėžė, kad nesą jokio abejotimo, jog Vokietijos sienų klausimas esąs galutinai sutvarkytas Potsdamo sutartimi. Kiekviena partija manyti, kad šitas sutarimas pakeičiamas, tarnaujantis tik "purvinam karo kurtymui, revanšo ir revizionizmo reikalavimui." 1950 m. liepos 6 d. parašyta Zgrozelec sutartis padaranti galą bet kuriam vokiečių "Drang nach Osten." O žemės anapus Oderio Neissės buvusios prie Vokietijos prijungtos vėliai ir dar pažeidžiant tautų apsisprendimo laisvę. Dėl to dabar esąs suteiktas Lenkijai atpildas, kada Grotewohl pripažįsta naujas sienas.

Taip rašė bolševikų laikraštis.

Kam buvo reikalingas toks Sovietų aiškus pasisakymas už Oderio Neissės galutinę sieną tarp Lenkijos ir Vokietijos?

Pažymėtinos dvi priežastys. Viena, lenkų baimė, kad iš jų nebūtų atimtos žemės, kurias jie gavo vakaruose Potsdamo sutartimi. Pagrindas tokiai baimei jie rado visoje eilėje faktų. Jau prieš dvejus metus Sovietai pabrėždami ėmė kelti mintį glaudžiau sujungti Lenkiją su Rytų Vokietija, kad būtų galima sudaryti pajėgesnį ūkinį vienetą. Varšuvai buvo pažįstama net konkretesnė, tokia mintis — naujai laimėtom žemėm įsteigti vokiečių ir lenkų bendrą valdymą — kondominiumą. Apie tokią galimybę viešai buvo kalbėjęs 1951 m. rudenį, gen. V. Mueller, talkinęs organizuoti karinius dalinius rytų Vokietijoje. Negalėjo lenkų apraminti Maskvos įsakymas Lenkijos vyriausybei leisti atgal grįžti tiems vokiečiams, kurie buvo išvyti iš Lenkijai tekusių žemių. O lenkų laikraštinių pasikalbėjimas (paskiau demontuotas) su Stalinu, kad sienos priklausos nuo dienos aplinkybių, buvo naujas lašas lenkų nerimui. Nuo Sovietų pastangų Vokietiją sujungti ir apginkluoti lenkų nerimas galėjo išsilieti į krantų.

Lenkam apraminti Maskva leido pasiūsti prie sienos kelias lenkų divizijas; sustiprino gyventojų kėlimą iš Lenkijos į vakarus žemes. Tos pačios prasmės dabar turi pabrėžimas, kad Potsdamo sienos nekeičiamos. Ypačiai kai toks pabrėžimas Maskvai nieko nekaštuoja. Jo prasmė labai primena Sovietų dovaną, Lietuvai perleisdami Vilnių, kad pasimtumtų pačią Lietuvą. Ir Lenkijai bus išlaikytos sienos, kad su jom ir su Rytų Vokietija Lenkija būtų labiau įjungta į sovietinį ūkį ir karinį planą. Šita galimybė vis labiau atrodo reali Vak. Vokietijai jungiantis į Vakarus.

Antras motyvas — tai Sovietų įspėjimas Vakaram, kurie pasisako prieš Potsdamo sienas. Sovietai duoda suprasti, kad šių nuolaidos priklausos prie labai brangių prekių. Tai nereiškia, kad jos neparduodamos. Pareiškimas yra skirtas šiai dienai. Rytų tam tikroms sąlygoms jis gali gauti kitos prasmės. Nors ši galimybė vis mažėja, bet Lenkijos sienos nenustoją buvusios ta brangia preke, kuria galima būtų pačiu paskutiniu momentu laimėti politinių mainų turguje.

VLIKAS IR JO NEGALAVIMAI

A. MANKONAS

Vlikas dabartinėse sąlygose yra pati svarbiausia mūsų politinė institucija. Pirmiausia todėl, kad jis išreiškia visos mūsų tautos politinę valią. Vliko tikslas —

vesti neatlyžtą kovą, kad būtų likviduota sovietinė okupacija ir atstatyta nepriklausoma demokratinė Lietuvos Respublika.

Šiuo metu yra pats aukščiausias visos lietuvių tautos politinis tikslas. Antra vertus, jokia kita institucija neturi tokio aiškaus ir visuotinio tautos įgaliojimo kalbėti jos vardu, kaip Vlikas, nes jis kilo iš pačios politškai organizuotos tautos ir jame susijungė visos patriotinės lietuvių politinės bei rezistencijos kovos organizacijos, kurios neabejotinai atstovauja visai lietuvių tautai; jam buvo panaujinti ir krašto rezistencijos įgaliojimai.

Vlikas labai svarbus šiuo metu ir kitu atžvilgiu. Eilę metų jis jau stovėjo mūsų laisvės kovos priekyje ir jai vadovavo. Per tą laiką jis atliko daug svarbių uždavinių. O kartu jis pasidarė gerai žinomas ne tik pačių lietuvių, bet ir kitataučių tarpe bei svetimų kraštų politiniams veikėjams ir pačioms vyriausybėms. Šiandien niekas nebesiteirauja, kas tas Vlikas ir kiek jis atstovauja savo tautai bei išreiškia jos valią: Tai

visiems yra žinoma, kas tik su Lietuvos laisvės bylos reikalais susiduria ar jais domisi. Koks skirtumas yra tiek lietuvių, tiek svetimųjų daromas tarp Vliko ir bet kurio kito sambūrio, kuris bandė pretenduoti į Vliko vietą, aiškiai matomas, atsižvelgiant, kuo baigėsi savo laiku bandymas garsintis ir atsisistoti Vliko vieton vadinamo Vliko, įvairių delegatūrų, direktorių ir pan. susibūrimų. Jūs visi pažūrėte kaip į pasikyrusius ar grupių padarinius, o į Vliką kaip į tautos politinę vadovybę.

Šitokia pozicija rezistencinio tautos organo nėra greit ir lengvai įgyjama. O jo darbui ji turi labai svarios reikšmės. Jeigu kokiomis nors aplinkybėmis Vliko nebūtų ir jo vietą turėtų užimti koks nors panašus kitas organas, daug laiko ir jėgų reikėtų pasiekti tokia pozicija, kokią Vlikui per eilę metų pasiekė pasiekti. O tai Lietuvos laisvinimo darbui būtų didelė žala.

Tačiau tos Vliko reikšmės mūsų laisvės kovoje suprantamas verčia juo rimtai susirūpinti, nes aiškiai iškyla aiškesnė reikšmė, kurio rodo, kad yra susidaręs jo sėkmingam darbui rimtų kliūčių.

Vliko vidaus santykiai jau ilgą laiką negalėjo būti laikomi patenkinami. O paskutinėmis dienomis įėjo į tokias formas, kad net dvi jo sudarančių grupių paskelbė išstojančios iš jo. Mes čia nesiimsime svarstyti, ar tos grupės gerai padarė, iš Vliko išstodamos, ir nagrinėti jų iškeltus Vlikui priekaištus. Toj byloj mes ne norime imtis nei vienos pusės advokato vaidmens, nei būti teisėjais. Tačiau įvykis pakankamai rimtas, ir dėl to laikome reikalinga pasisakyti, kaip paskutiniųjų laikų Vliko vidaus santykių raida atrodo iš šalies, tuose Vliką apnikusiuose ginčuose nedalyvaujant, ir pabandyti išskirti priežastis, kurios tokias reikšminis sukėlė.

Neabejotina tiesa, kad kiekvieno darbo sėkmingumas priklauso pirmoj eilėj nuo pačių dirbančiųjų asmeninių ypatumų. Tačiau, žiūrėdami šiuo atžvilgiu į dabartinę Vliko asmeninę sudėtį, negalėtume pasakyti, kad ji būtų bent patenkinama. Mums atrodo, jog

visa eilė Vliko atstovaujančių grupių šiuo atžvilgiu yra tiesiog nusikaltusios ne tik prieš jomis pasitikėjusių lietuvių visuomenę, bet ir pačią Lietuvos vadovimo bylą.

Nepasakysim jokios paslapties, priminę, jog nemaža savo

Į JAV atvyko Anglijoje studijojęs 17 m. amžiaus Irako karalius Feisalas II. Jį lydi jo dėdė Irako regentas Abdul Ilach. Feisalasis nori susipažinti su JAV irrigacijos įrengimais ir naftos valyklomis. Čia matome jį besistebintį New Yorko dangorėžiais.

grupėm atstovaujančių asmenų vieną pakliuvo tik dėl to, jog negalėjo išemigruoti. Kitiems iš-emigravus, tos grupės paskyrė joms Vlike atstovauti ne tuos asmenis, kurie toms pareigoms tinka, bet kurie buvo Vokietijoje likę. O pasekmės tokio atstovų į Vliką parinkimo dabar labai aiškiai matomos. Vliko asmeninė sudėtis labai susilpnėjusi. Didelė jo narių dalis — asmenis, kurie niekad politikoje nėra bent kiek ryškiau pasireiškę. O ne vienas lietuvių visuomenė jei ir buvo žinomas, tai tik iš įvairių juos neigiamai vaizduojančių gandų. Pagaliau nemaža jų dalis, dabar pasišovę į lietuvių tautos rezistencinį organą, rezistencijoje nebuvo žinomi ligi įėjo į Vliką. Galima būtų pasakyti, jog rezistencijos pasidavė tuomet, kai tai jiems pasidarė naudinga. Bet politika yra per daug sudėtingas ir atsakingas darbas, kad ji galėtų sėkmingai dirbti kiekvienas sukteltas kad ir gerų norų vyrų. Dėl to nenuostabu, jog kai kurių tų asmenų laikysena rodo, jog jie net nesuvokia gerai, ko jie ten yra. Pagrindinis jų uždavinys turėtų būti dalyvauti su teiktinėje kovoje už Lietuvos išlaisvinimą. Tačiau savo elgesiu jie rodo, jog šį dalyką yra išleidę iš akių ir taria, kad jų paskirtis Vlike kovoti su kitomis grupėmis (kai pati darbo esmė sako, jog turi būti bendradarbiaujama, o ne kovojama).

Pasišovę būti partiniais smogikais, tie asmenys pačiu Vliko darbu neparodo net minimalaus susidomėjimo. Neseniai

vienas Vliko narių bandė apkaltinti kitą Vliko narį, kad jis tarnaujas svetimajam pajėgai. Bet kai buvo išaiškinta, kokius uždavinius kaltinamasis atlieka, kaltintojas pareiškė nežinojęs nė tik, ką tasai Vliko skyrius veikia, bet ne, kad jis iš viso yra... Rodos, nereikia daug nė aiškinti, kiek prie Vliko darbo gali iš tikro prisidėti toks jo narys. Jis nenusi-pelno nė tų dienpinigių, kurie jam mokami už atvykimą į posėdžius. O kai tuo būdu į Vliką įėję asmenys turi imtis kurios nors sritys tvarkymo, kar-tais patys pareiškia, jog apie tą darbą neturi jokios nuovokos. Taip gana viešai yra kalbėjęs tautininkų atstovas, perėmęs informacijos tarnybą. Ir tik su didele kitų pagalba pradėjo šį tą daryti. Dėl to suprantama, kodėl Vliko informacinis darbas nėra toks, kokio būtų pageidautina. Reikia tik stebėtis, jog žmonės turi drąsos vien dėlto imtis pareigų, apie kurių vykdymą neturi jokio supratimo. Tai galima nebent iš-aiškinti tuo, kad tuo būdu tokie asmenys lengviau susidaro sau pragyvenimą. Bet reikia pabrėžti, jog Vlikas nėra kokia labdaros sąjunga, kuri suteiktinėtų prieglaudą jos reikalav-giems, o politinė institucija.

Taip eilė į Vliką įėjusių asmenų

nesugebėdami laisvinimo uždavinių atlikti, tačiau sugeba parodyti net žymios energijos savo grupės nusistatymams praveisti ir kovai su kitomis grupėmis kelti.

(Nukelta į 4 psl.)

Demokratų partijos kandidatai prezidento ir viceprezidento rinkimams gubern. A. Stevensonas ir sen. J. Sparkman Baltuosiuose Rūmuose su prez. H. Trumanu aptarė rinkimų kampanijos vykdymą.

RUDIS BĖGA PER KOLŪKIUS

A. Gražiūnas

3.

Tokiai pagundai rudis negalėjo atsisipirti. Pažiūrėjęs, kad Volkovienė kažką prie plytos krapstinėjasi, jis vienu šuoliu įsoko į trobą, griebė nuo suolo raguolį ir vėl nėrė pro duris. Tik per skubumą raguolis iškritė iš dantų. O kol jis vėl nutvėrė, Volkovienė atsigrižo, pamatė, kas darosi, ir šoko ant jo. Ir nors rudis stengėsi mitriai išsmukti lauk, senė suspėjo jį prieangio tarpdury priverti.

Duris Volkovienė privėrė, tačiau atimti iš rudžio raguolį negalėjo, nes šuns galva su raguoliu buvo lauke. Tad iš pikto tik pradėjo spardyti jam į paskui-galį ir rėkti, šaukdama kažkur lauke buvusios dukters.

Išgirdusi motinos riksmą, atbėgo ir duklė.

— Duok tam velniui per galvą ir atimk raguolį! — šaukė senė, išgirdusi dukterį atbėgantį. Ir dabar vargšui rudžiui prasidėjo tikra pirtis — senė, prispaudusi durimis, spardė į uodegą, o duklė lauke lupo

rankoje turėtu pagaliu per galvą.

Įtužusios moters gal dar ii-gal būtų jį tvojusios, bet bespurdėdamas jis užkabino nagais Volkovienės už basos kojos, ir ta nė pati nepasijuto, kaip paleido duris, o rudis vietoj matu atsidūrė net už kolū-kio daržinės. Tik ten, šuns pa-pročiu, atsigrižo pažiūrėti, ar jo nesiveja. Bet moters jo ne-sivijo. Dabar jos rėkavo savo tarpe, viena kitai prikašioda-mos, kam paliko atviras duris, ir nežinodamos, ką daryti su atimtu iš rudžio raguoliu. Buvo gaila tokio gero raguolio, bet ir baisu, kad šuo nebūtų pasitęs. Suvalgęs pasiutusio šuns nasruose buvusį raguolį, taip pat gali pasiusti. O apie pasiut-usius šunis neseniai čia buvo daug kalbama. Tik pagaliau duklė klausimą išsprendė. Ji labai nemėgo savo grandies vadovės Suslovos. Tik iš reikal-o buvo ją į savo vestuves pakvietusi. Tad, imdama nuo žemės šuns neštą raguolį, tarė:

— Sušersime to paties šuns seseriai Suslovai. Vis tiek ji daugiau jau nepasius, kiek dar yra pasiutusi. Jos nė pasiučiausios šuo jau neapries.

Pabėgėjęs kiek nuo kolūkio, rudis vėl pamatė žmones. Ten, būrio vaikų apstotais, stovėjo senis kinitis Ču-En-Lai. Kadangi jis buvo jau per senas kitam darbui, paskyrė jį ganyti kolūkio karves. Bet už ganyną jam buvo skiriama labai ne-daug darbdarinių. Kolūkis kar-vių nedaug turėjo, o darbdariniai buvo apskaičiuojami nuo ganomųjų karvių skaičiaus. Tad Ču-En-Lai turėjo savo gavinį kuo kitu papildyti. Laimė jis galėjo pasinaudoti kasiu, kurį jis mėgo ir dėl kurio su niekuo nė varžytis nereikėjo, nes vietiniai jo nevalgė. Jo tėviškėj sliekai buvo laikomi skanėstu, ir prie jų jis iš mažens buvo pripratęs. Ir į Rusiją patokęs, jis kartais su kitiems savu tautie-čiais laisvu laiku išidavo į paupį ar užmiestį pasliekauti. Dėl to griebėsi jų ir dabar. O čia pagrioviais ir kurmarausas kapstant jų galima buvo nema-ža pririnkti. Ir jis dar sugal-vojo, kaip jį daugiau pasirū-pinti. Vietiniams vaikams buvo labai įdomu, kad žmogus valgo sliekus. Čia maišėsi vokiečiai gaudė ir valgė varles. Bet kad sliekus kas būtų valgęs, jiems

dar nebuvo tekę matyti. Vie-nas tas iš kažin kur atvežias senis juos rijo. O toks vaikų susidomėjimas Ču-En-Lai buvo labai naudingas. Tegul jie kasioją jam sliekus, o jis jiems parodysiąs, kaip ryja. Ir vi-siems kartu to nepaprasto da-lyko nerodė, o tik tam, kuris slieką atnešdavo. Visus kitus pavaręs į šalį, jis prieš atnešusį slieką atsitūpdavo, nuo sliek-o gražiai nuvalydavo žemes ir, užrietas galvą, besiraitantį lai-mikį įsileisdavo į gerkle. Kita-doms mėgo juos keptus arba rau-gintus, bet ir žali jo gomuriui gerai tiko. Dėl to vaikai vartė pamatyti, kaip senis jį ris. Kai vaikams jau nusibosdavo, jiems paskatinti Ču-En-Lai išdrožda-vo kokį žaisliuką.

Tokių Ču-En-Lai sliekauti padedančių vaikų ir dabar ke-letas apie jį sukinėjosi. Bet pa-mačius šunį, jo dėmesys nu-krypo į jį. Tai jau buvo kur kas patiesnis kanišas. O jo ki-nietis taip pat nesikrato. Bet visiems matant, negali nežinia kieno šunį gaudyti. Tad Ču-En-Lai pirštu pabraukė per gerklę, vaikams parodydamas, kad jis jau esąs sotus, ir liepė bė-gti namo, o kai tie nubėgo, pa-ėjo artyn prie vidury ganyklos

atsitūpusio šuns ir pradėjo jį masinti. Kad geriau jo klausy-tų, dar pakrapštė kišenę ir at-kišo ranką, lyg siūlydamas ka-ėdamo. Tačiau rudis dabar jau buvo atsargus. Jis atsidėjęs žiūrėjo, ar jam ką iš tikro siū-lo, ar tik nori apgauti, ir sto-vėjo skersas, kad kiekvieno a-kimirksniu galėtų nerti tolyn, jei tik pasirodytų pavojus. A!-kaną rudį masinimas labai vi-liojo, bet jis tarsi nujautė, kad tasai senis turi piktų kėslių. Vi-sai nubėgti jis nenubėgo, bet kai senis bandydavo prie jo ar-tintis, pabėgėdavo kiek tolyn. Tad Ču-En-Lai ir pradėjo jį va-rinėti po ganyklą. Jis taip įsi-geidė tą šunį pagauti, jog net karves užmiršo. O tos lyg jau-čia, kad pirmuo į jas nežiūrį. Kai tik skerdžius pradėjo šunį gaudyti, jos sparčiu žingsniu ir patraukė į nepiautų avių dir-vą.

— Kur tas prie karvių pri-tvirtintas senis? — staiga pa-sigirdo riksmas. — Ką jis šunsmukis veikia, kad karvės jaus braido?!

Senis šunį vienu akimirksniu užmiršo. Pamatęs, kur karvės, jis tuojau suprato, jog tai nuo grobstytojų ir sabotazniukų jaus saugojantieji taikos sar-gybiniai šūkauja, ir leidosi į karvių pusę taip greitai, kaip

iš tokio senio niekas nebūtų nė tikėtis galėjęs.

Ten tuojau pakilo baisiausias riksmas. Matyt, sargybi-niai ėmė į nagą apsileidusį kar-vių piemenį. Bet rudis tuojau pat iš ten šuoliais nurūko. Riks-mai jau buvo jam tiek baimės įvarę, jog, tik išgirdęs piktą šauksmą, nėrė iš ten, kiek ko-jos kabina. Nė numanyt nenu-manė, jog tie sargybiniai iš tik-ro išgelbėjo jį nuo Ču-En-Lai kėslių jį išsikępti ir suryti.

Pabėgėjęs, kol kilusio triukš-mo jau nebuvo girdėti, rudis vėl atsitūpė ir pradėjo dairytis, tarsi svarstydamas, kur dabar sukli. Tačiau jam, tur būt, bu-vo vis tiek, į kurią pusę bėgti. Tad pakilęs ir nurisnojo nosies tiesumu.

Perbėgęs kolūkio laukus, įbė-go tiesiai į dar nenugriautą kaimą. O kad ten galėjo pasi-taikyti ką nors ėdamo nutverti, pasuko keliuku į artimiausią sodybą.

Netrukus jis jau stovėjo so-dybos tarpvartėje ir dairėsi, ar gali be pavojaus įbėgti į kiemą pašniukštinėti. Bet jį sulaukė tuo laiku per kiemą ėjusi mo-teris. Ją pamatęs, rudis jau no-rėjo smukti iš ten šalin. Ta-čiau moteris, iš pradžių iš tik-ro besimojusi į nuvyti, susilai-kė. Dar kiek jį pažiūrėjusi, skubiai nuėjo į trobą ir iš jos

pasirodė šuke pamazgų neši-na.

— Čiu čiu čiu! — atkišusi šukę, pradėjo ji masinti rudį. Jau daug nusivylimų paty-ręs, rudis dar nepasitikėdamas stovėjo tarpvartėje, nors alkis jam taip suspaudė vidurius, kad net akys žibėjo ir tirtėjo kinkos, ir šukę bežiūrint. Bet pagaliau nebeįstovė ir pradė-jo pamažu prie jos artintis. Mo-teris dar kiek panėsėjo šukę artyn, ir ji pagaliau atsidūrė rudžiui prie pat nosies. Tad jis kartaį laptelėjo į, atsargumo dėliai, vėl atsoko. Bet kad mo-teris jam nieko nedarė, tuojau vėl grįžo ir, iš tolo atkišęs gal-vą, pradėjo po truputį iš šukės lakti. Tik kai to lakalo para-gavo, jį apėmė toks godumas, jog viską užmiršo, ir pripuolęs prie šukės, taip pilnu snukiu lapnojo, kad net lakalas į šalis tiško. O tuomet moteris padėjo šukę ant žemės, pradėjo po truputį šunį glostyti, ir tasai nē nepajuto, kaip jam buvo už-rišta ant kaklo virvutė. Šoko šuniokas į šalį, bet jau buvo per vėlu. Besispiriantį ir staugiantį moteris nusitempė jį tuojau į tvartą. Ten jį pririšusi ir tvar-tą uždariusi, ji greit nubėgo į trobą ir netrukus pasirodė su avikirpėmis žirkliomis rankose, o paskui ją sekusi senė nešėsi maišą.

(bus daugiau)

MOTERŲ PASAULY

MOTERYS IR POLITINĖ VEIKLA

JAV politiniuose sluosniuose vis labiau įsigali nuomonė, kad 1956 m. respublikonų arba demokratų konvente, o gal ir abiejose, bus nominuota moteris kandidatu į JAV viceprezidentus. Šis spėjimas daugeliui gali atrodyti per ankstyvas ir neperdaug pagrįstas, nes ir šių metų respublikonų ir demokratų konventuose šis klausimas buvo keliamas, bet nei viena, nei kita partija vis dėlto moters kandidatę nenominavo. Konventų eigose betgi paaiškėjo, jog moterų politinė veikla ir jėga stipriai auga. Kad moterims ši kartą dar nepasisektų praeiti į kandidatus, paaiškina ma tuo, kad pačios politikės moterys jautė, jog dar neatėjo tinkama proga išeiti į kovą visu frontu, ir dėl to nedėjo nė rimtų pastangų būti nuominuotos. Kai kurių delegacijų bandymai praveisti į kandidatus moterį buvo daugiau ateities perspektyvų žvalgyba, o ne realios pastangos jau šį kartą laimėti.

Abiejų konventų metu buvo aiškiai matyti, kad partijose moterų įtaka auga. Tiek respublikonų, tiek demokratų partijos konventuose dalyvavo žymūs skaičius moterų, daug buvo delegacijų iš steigčių, daugelis pasakė kalbas, dalyvavo diskusijose. Iš to ir daroma išvada, kad būsimuose konventuose ar bent vienam jų moterims pasiseks praveisti savo kandidatę į viceprezidentus. (Į prezidentus moterys iš kuklumo dar nepretenduoja).

Dėl šitokio moterų išėjimo į politiką yra įvairių nuomonių. Vieni šį reiškinį sveikina, kaip būtiną ir seniai lauktą pažangos žingsnį moderniojoje demokratoj, o konservatyvūs asmenys

H. GRAŽIČIENĖ

kraipo galvas ir būkštuoja, kad moterys, pasukusios į politiką, perdaug nutoletų nuo savo tiesioginių pareigų šeimai ir nukryptų nuo moters prigimtės.

Nė vienas šių laikų sveikali galvojantis žmogus, tur būt, nepaneigs, kad moteris turi turėti bent elementariausią žinių apie pasaulio politinę padėtį, o juo labiau apie krašte veikiančias politines partijas bei jų programas ir veiklą. Paneigus reikalą moterims domėtis ir diskutuoti politiniais klausimais apskritai, nuosekliai tektų atsisakyti laikrodį šimtu metų atgal ir atimti moterims balsavimo teisę, nes kaip gi žmogui leisti balsuoti, jei jis nežino už ką balsuoja. Tuo atžvilgiu moterų „politikavimas“ yra sveikintinas reiškinys. Sveikintinos ir spaudos, organizacijų bei paskirų asmenų pastangos moteris sudominti politika, kuri didele dalimi kuria krašto ir jų pačių likimą.

Perėjus prie klausimo, ar moterys turėtų aktyviai dalyvauti politikoje ir užimti atsakingus politinius postus, tuo pačiu nutildamos nuo savo tiesioginių pareigų — šeimos ugdymo, nuo savo moteriškos prigimtės, — tenka sustoti ties keletu faktų.

Jei žiūrėsime bendru žvilgsniu į šį dalyką, tai konservatyviųjų būkštavimai būtų ne be pagrindo. Iš tikrųjų pasidarytų baisi maišatis, jeigu visos moterys, palikusios vaikus, imtų bėgti į politinius posėdžius, šauktų gatvėse, važinėti į konventus, o vėliau užsidarytų kabinetuose ir taptų neprieinamos

nei vyru nei vaikams. Dauguma šeimų tada be abejonės turėtų suirti. Tektų tada skubiai pradėti moterų nupolitiniimo propagandą, kad išgelbėtume kraštą nuo pražūties.

Gyvenimo praktika ir žmogaus prigimties pažinimas tačiau mus nuo tokios baimės su-laiko. Galima ramiai leisti moterims politikoj dalyvauti, — daug jų į politiką nesugūžės. Politika yra sritis, į kurią leidžiasi tam tikro temperamento, gabūs ir agresyvūs žmonės. Didelė žmonių dalis, ne tik moterų, bet ir vyrų, nejaucia jokio palinkimo tiesiogiai politikoje dalyvauti. Kai kurie pasiūlydami net kančių žodžių politikos atžvilgiu. Kadangi moterys yra iš prigimties taikesnės, labiau priemonių prisirišusios, tad daugelio jų nė su basiu į politiką nenuvartytų.

Yra tačiau ir iš moterų tarpo atskirų individų, kurie dėl savo temperamento bei gimtųjų politinių gabumų mielai politi-

koje dalyvauja ir savo darbais pralenkia net savo vyriškuosius kolegas. Tokie paskiri individai neturėtų būti nuo savo pasaulimo sulaikomi vien dėl to, kad jie yra moterys. Jos savo ryžtą ir energiją vis tiek panaudos kurioje nors joms prieinamoje srityje, visuomeniniame, profesiniame ar kitame darbe, dėl kurio jos nemažiau paliks savo šeimą ir nebus tokios laimingos, kaip dirbdamos politinį darbą, kurį jos mėgstą. Be to, nemaža tokių visuomeninių bei politinių darbų pasiūlytųjų moterų ir visai neištekta, tai kieno vaikus jos skriaus, dalyvaudamos politikoje. Iš kitos pusės taip pat negincytinas faktas, kad tėvas šeimai irgi reikalingas kaip ir motina. Dėl to vyrai, kurie didelę dalį šeimai skirtino laiko atiduoda politinei veiklai, taip pat neprisideda prie šeimų stiprinimo. Jei neišvengiama būtinybė yra aukoti dalį savo asmeninės gerovės valstybei, tai ta pati prievole galioja visoms piliečiams, tiek vyrams, tiek moterims.

Kadangi žmogaus moralinį pagrindą sudaro darna ne faktinis dalykų pasinaudojimas, o principinė teisė juo naudotis, tai visuomenė nepadarėtų kraštutai žalos, o tik moralinį pasitarimą moterims, pripažindama joms teisę dalyvauti politikoje kaip ir visiems piliečiams.

MOTERYS SUSIRUPINKIME

Paskutiniiais laikais pasirodė lyg propagandinės žinutės apie nepaprastą Pabaltijio moterų atstovavimą. Aš nežinau, kaip sesės latvės ir estės ten savo atstovės parinko, bet aš kaip lietuvaitė nematau aiškumo, kaip, kas ir kodėl mano vardu ten atstovauja.

Gyvename Amerikoje jau visą eilę metų, turime laisvę susirinkti ir pasisakyti, turime visą eilę stiprių visuomeninių ir turime dar tą moterų, kurios vadovavo Lietuvos moterų organizacijoms praeityje, yra nemažai moterų kuriomis mes už jų darbų didžiulis galime kad ir šiandieninėje veikloje. O tuo tarpu tuo organizacijose nematyti jų veiklę ir negali suprasti, kaip tos moterys atstovauja visoms lietuvėms ir iš kur jos gavo teisę ir net drąsą taip pasivadinti.

Dalykai kiek aiškėja, pasiskaidius vienos ponitės aprašinėjimus atstovavimu lietuvėms moterims pasauliniame moterų klubų suvažiavime Minske. Rodos, tik sudėk rankas ir pasiduok toms, kurios tavo tautą reprezentuoja — jos išgelbės savo visokiąsias sugebėjimas Lietuvai. Visi tik žavėjosi, tik plojo, viską išaiškino, viską pravedė ir rezultate neteko net jų spaudoje matyti apie tą garbingą misiją, nėra net jokių pasisakymų dėl Lietuvos. O išas toji ponitė mokėjo gauti — jeigu

tai tiesa — iš Amerikos Lietuvių Tarybos, iš tos Tarybos, kuriai ji šmeižia ir šaukia, kad neaukuotų jai niekas, nes gi Taryba eina išvien su Vliuku, o ji juk „rezistencijos“ didelė veikėja.

Ir toliau darosi dar aiškiau. Toji moterų taryba paskyrė poniją Lozoraitienę Lietuvos moterims šefu Europoje. Reiškia, vyras šefas, o jo žmona — šefė. Tai va, ką mes, Lietuvos moterys, gavome. Visai kaip anais Moterų Seklyčios viešpatavimo laikais, kada moterį vertino ne pagal ją pačią, bet pagal jos vyro užimamą poziciją. Ir prieš tai negalėjai kelti balso be pavojaus, kad už tai tavo vyras išlėks iš tarnybos. Tačiau visa tu „seklyčių“ veikla tesuteikė medžiagos humoristinei spaudai, o šiaip Lietuvos moterų gyvenime liko tikrai juoda dėmė.

Nejaugi tos ponitės ir dabar to tikisi, kaip ir praėjo? Mes, tiek daug išgyvenusios tremtyje ir susipažinę su gražia moterų veikla Amerikoje, nesam pasiryžusios leisti, kad kitos už mus kalbėtų. Mes turime pakankamai sugebėjimų atstovauti, kur reikia, lietuvių moterų įvairiose visuomeninėse grupėse ir profesijose. Jos gali su pakankamu sugebėjimu atstovauti, kur reikia, lietuvių moterų įvairiose visuomeninėse grupėse ir profesijose. Jos gali su pakankamu sugebėjimu atstovauti, kur reikia, lietuvių moterų įvairiose visuomeninėse grupėse ir profesijose.

Lietuvos Daktar

Mergaičių stovykloje, kuri liepos mėn. buvo sukurta pas Nek. Pr. Sesslerį Putname, Conn. kasdien vyko iš anksto nustatyta programa: pamokos, dainos, žaidimai. Čia matome stovyklos mergaites šokančias mūsų tautinius šokių.

PASAULINIO MOTINŲ SĄJUDŽIO ANKETA

Pasaulinis Motinų Sąjūdis ruošia 1953 m. pavasarį tarptautinę savaitę, kurios tema: „Motina ir jos atsakomybė auklėjime“. Šiuo metu eina paruošiamieji darbai. Jau nustatyta darbo programa, numatytos prelegentės paskaitoms iš įvairių kraštų (jų tarpe ir prof. A. Šidlauskaitė).

Pasaulinis Motinų sąjūdis kreipiasi per anketa į įvairių kraštų motinas ir šiaip specialistes bei pedagoges, kviesdamas savo patyrimais praturinti studijų savaitės darbą.

Anketos klausimai:

1) Ar Jūsų gyvenamam krašte veikia kokios nors įstatyminės priemonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai kenkia motinos, kaip auklėtojos, misijai?

2) Priešingai, kokie veikia įstatymai bei potvarkiai, kurie palaiko motiną jos auklėjimo darbe?

3) Jūsų nuomone, kuri institucija ar privati iniciatyva labiausiai padeda motinoms jų auklėjimo uždavinuose?

— vaiko geresnei fizinei lyg-svarai?

— geram išsilavinimui?

— jo moralinio gyvenimo teigiamam išsivystymui (kilnumui ir skautumui)?

— ugdomui šeimyninio, socialinio ir pilietinio atsakingumo supratimo.

4) Ar neturite kokių auklėjimo sunkumų, dėl kurių aplink Jus kenčia ir kiti šeimų židiniai?

— kokios priežastys?

— ką reikėtų daryti, kad šių dienų vaikais išaugtų nesutiktų patį patį sunkumų?

5) Ar nekonstatuojate kai kurio išnaudojimo tam tikrų organizmų, kurie turi tendenciją pakeisti motiną jos auklėjimo darbe, vietoj jai pagalbėti?

Be minėtų klausimų, lietuvių motinos prašomos atsakyti, pareišdant ir savo asmeni-

nį patyrimą iš bolševikinės okupacijos Lietuvoje, konkrečiai nurodama faktus ir pavyzdžius, kurie trukdo motinos auklėjimo darbą ir žemina jos paskirtį.

Atsakymus prašoma siųsti

iki š. m. lapkričio mėn. pabaigos šiuo adresu:

P.M.S. Lietuvių Moterų Komitetas
c/o Mme O. Bačkis
5, rue de Messine, 5
Paris 8-e

Darbai ir gyvenimas

RUOŠIASI TARPTAUTINEI SAVAITEI

Lietuvės moterys uoliai ruošiasi šių metų Pasaulinio Motinų Sąjūdžio ruošiamai tarptautinei savaitei. Pasaulinio Motinų Sąjūdžio lietuvių moterų komitetas sudaro pirm. O. Bačkienę, gen. sek. B. Venskuvienę ir narės M. Galdikienę, J. Matorę ir E. Turauskienę.

KUR SUSIPAŽINOTE SU SAVO VYRU?

Šiuo klausimu vienas Paryžiaus moterų klubas kreipėsi į 2000 prancūzių. Apklausiškai buvo dvių amžiaus grupių — 1000 moterų nuo 50 ligi 60 metų ir 1000 nuo 18 ligi 28 metų. Abiejų grupių atsakymai gerokai skyrėsi, kas parodo, kad tradicijos ir gyvenimo būdas per pastaruosius kelis dešimtmečius žymiai pasikeitė.

Iš 1000 moterų nuo 50 ligi 60 metų amžiaus 324 susipažino su savo būsimaisiais vyrais giminių arba draugų šeimose. 237 susipažino su savo vyrais įvairiuose draugijiniuose pobūviuose ir baluose, 36 teatruose ir koncertuose, 17 tiuatyklose ir 184 pareiškė pažinusių savo būsinius vyrus nuo pat mažens. Likusios pasiskirstė nedidelėmis grupėmis: 4 susitiko savo būsimojus kelionėse, keletui susipažinimo vieta buvo Luvras, kai kurios susipažino parkuose ir t.t.

Iš 1000 jaunųjų (18-28 m.) 322 susipažino su savo būsimaisiais vyrais kasdieniniame darbe: fabrikuose, parduotuvėse, biuruose, 218 susitiko kartu studijuojami universitetuose, 162 sportinėje veikloje, 89 šokių salėse, 31 pora susirado vienas kitą per skelbimus, 24 susipažino kinuose, 32 Paryžiaus požeminiai traukiniai ir 14 mažose kavinėse. Tarp modernių susipažinimo progų, apie kurias nežinojo senesnioji karta, minima ir pažintys slėptuvėje.

ANGLES APSILEDO KULINARIJOJE

Majoras A. P. Nicholson, Anglijos armijos maisto produktų ekspertas, vienoje virimo varžybose pareiškė, jog dabar jau nebegalioja tiesa, kad motina geriausiai verda. „Mūsų jaunosios moterys taip blogai gamina maistą, kad dažnai neatiskiria nė mėsos rūšių“, sakė majoras. Iš daržovių jos pažįstančios tik kopūstus ir žirnius. Jau praėjusios tos dienos, kada jaunuoliai girdavosi motinų pagamintais „Apple Pies“.

IR MOTERYS TURI NUSIMINTI SKRYBELES

Dvi japonų parlamento atstovės ponios Tsurtsumi ir p-lė Yamaguchi, įeidamos į Japonijos parlamento rūmus buvo verčiamos drauge su kitais atstovais nusiimti skrybeles. Kadangi jos su tuo reikalavimu nesutiko, pirmininkas jas abi pasiuntė namo. Tą įvykį aprašydamas, vienas Tokio laikraštis pasijukė, jog, remiantis vyrų ir moterų teisių lygybe, trūktų, kad japonės, gatvėje sveikindamos vyrus, būtų priverstos taip pat nusiimti skrybeles.

MOTERIS — RASYTOJA

Kartais tikrai nuostabu, kaip motina ir namų šeimininkė atranda laiko rašyti knygas ir straipsnius. Willie Snow Ethridge, kuri jau yra parašiusi eilę knygų, išdavė savo paslaptį. Jos nuomonė yra ta, jog pirmiausia niekas neturi žinoti, kad ji ką nors rašo. Ta mintį ji pagrindžia tuo, kad, jei šeima žino apie motinos kūrybinį darbą, kiekviena nesuadyla kogninė ar pavėluota vakariene meta kaltinimą rašomai knygai. Patyrimo pamokytą, ji rašo tik tuomet, kai paskutinis jos šeimos narys dingsta už kiemo vartų, ir, jiems vėl pasirodžius, skubiai paslepia savo raštus.

Dažnai girdimus priekaištus, kad, esą, jos vyras, kuris yra kelių žurnalų leidėjas, jai padeda rašant knygą, Ethridge atremia, sakydama, kad pirmą kartą jos vyras išvysta naujai parašyta knygą vakarą prieš ją išnešan leidėjui.

Savo pasisekimą Ethridge priskiria savo dideliame gyvenimo džiaugsmui. Ji pasakoja, jog kartą, jai šnekančią su viena drauge, ji pasisakius, kad „baisiai mėgstanti“ šokti, sportuoti, eiti į kiną ir dar daugelį kitų dalykų. Ji buvo perspėta, jog ji „baisiai mėgstanti“ per daug dalykų. Netrukus tačiau Ethridge supratusi, jog čia ir glūdi jos pasisekimo paslaptis. Gyvenime ji viskuo moka džiaugtis, ir tas džiaugsmas atspindi jos knygoje: „Kalbėkim apie kalakutą“, „Man tai lyg graikų kalba“ ir „Keliaujant į Jeruzalę“.

Rytų Vokietijos merginos verbuojamas į kariuomenę

Rusų zonos Laisvasis Vokietų Komunistinis Jaunimas savo moteriškuosius narius įjungia į karo tarnybą.

IŠ MADŲ ENCIKLOPEDIJOS

Neseniai Vokietijoje pasirodė didelė, apie 500 psl., madų enciklopedija, pavadinta „Mados leksikonas“. Autorė Ruth Klein - Thierfelder joje yra rūpestingai surinkusi visus žodžius, kada nors vartotus žmogaus apdarui ir su juo susijusioms sąvokoms pavadinti. Knygoje, kuri skaitoma su nemažesniu įdomumu, kaip romanas, duota istorinė madų raida ir apžvelgtos atskirų kraštų mados kryptys istorinėje eigoje: senųjų graikų ir romėnų apdaras, germanų, Bizantijos, viduramžių, burgundų mados, renesanso vilkėsenos, ispanų, baroko, rokokos, prancūzų revoliucijos, antrojo rokokos, 19 amž. pabaigos, 20 amž. pradžios, pokario (1914-1928), tarpukario bei karo meto (1928-1947) ir New Look.

Perskaičius knygą susidaro įspūdis, kad madų srityje vad. naujos mados nieko pagrindinių naujo paprastai nesukuria. Jos dažniausiai pamėgdžioja ir kartoją prieš daugelį metų vartotas formas, bei linijas. Tačiau negalima būtų pasakyti, kad visuomet esti tik aklas kopijavimas: kiekviena užmiršta mada atgimdama įgyja naujų detalių, sudarydama naują tos mados variantą.

Mados atsiradimo laikai be abejo sutampa su žmogaus apdaro atsiradimu, tačiau, kokia buvo senųjų laikų devėsenos, istorija nežino toliau, kaip iki 1800 m. prieš Kristų. Iš tų laikų yra atrastos garsios Kretos fajanzinės figūros, kurios padeda susieti tų laikų drabužius. Drabužiai buvo siūti ankštu liemenėliu, pusilgėm rankovėm ir plačiais sijonais, didelio kaklo iškirpimas. Antikiniiais lai-

kais ir viduramžių pradžioje dėvimą nesiūti drabužiai. Apdara tals laikais sudarė per kūną permesti audeklo gabalai, nugaroje ir šonose susiūti ir sudarė į marškinius panašų drabužį. Tik apie 12 amžių drabužiai vėl taikomi daugiau prie kūno, atsiranda talija, išsiskiria vyrų ir moterų drabužiai, vyrai ima dėvėti kelnės. Iki to laiko vyrų ir moterų apdaras niekuo nesiskyrė. Skyrėsi tik vyrų karinis apdaras. Apie 14 amžių gimsta mada žmogaus stilizavimo prasme. Ko žmogui trūkstą, stengiamasi pridėti, ko per daug atimti, drabužiai taip pat išreikia tam tikras idėjas. Taip atsiranda petukai, šydai ir kita.

17 amžiuje gimė tarptautinė mada su sostine Paryžiuje. Iki šių laikų Paryžius ir tebeduoda pasaulinei madai toną, nors paskutiniu laiku ir atsirado jam žymių konkurentų, kaip New Yorkas, Roma, nekalbant jau apie Maskvą.

Madų istorija teikia daugelį labai įdomių smulkmenų apie seniai vartotus ir užmirštus atributus ir jų paskirtį bei dabar dėvimų atsiradimą. Ne vienam pasirodys nuostabu, kad iki 17 amžiaus vyrų ir moterų apdaras niekuo nesiskyrė. Moterų bateliai buvo tik kiek rūpestingiau apdirbami. Rokoko laikais, kai buvo dėvima daugybė apatinių sijonų, tas, kuris ėjo pirmuoju po viršutinio, buvo vadinamas apatiniu sijonėliu. Nuotakų šydas yra atsiradęs nuotakų vogimo laikais, kai jaunikis apsupdavo savo nuotaką audeklu, kad ji nematytų kelio parbėgti pas savo tėvus.

Vienas vaizdas iš Levo Peron laidotuvių. Ji laikinai palaidota Argentinos Darbo Konfederacijos rūmuose, o paskui kūnas bus perkeltas į jos garbei statoma milžiniška mauzolejų. Dėl jos asmenybės ir atliktų darbų vertės vis dar tebeima didelių diskusijų. Peronistų priešinai viduje ir užsieny tvirtina, jog Leva Peron buvusi tik apuskrį karjeristė. Bet jos gerbėjai laiko ją didžia asmenybe ir net šventą.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

Lietuvių diena Kennebunk Porte

• „Draugo“ dienraščio Bendradarbių klubas, susitaręs su kitomis organizacijomis, šį rudį rengia žurnalistikos kursus, kurie apims 50 paskaitų iš lietuviškos ir žurnalistikos. Jiems praversti manoma pakviesti apie 20 Chicagoje gyvenančių profesorių ir lektorių. Kursų rengėjai jau yra parengę smulkia programą.

• Vytas Vygantas, studijuojas Fordham universitete, šiuo metu ruošia mokslinį darbą iš psichologijos sritys. Jis prašo visus, kurie gavo jo anketą, neatidėliojant ją užpildyti ir gražinti.

• Ada Korsakaitė, gyvenanti Los Angeles, Calif., laimėjo plakato konkursą. Californijos sostinėje — Sacramento — ruošama žemės ūkio paroda. Buvo paskelbtas plakato konkursas, kuriame dalyvavo daug amerikiečių menininkų. Ada Korsakaitė laimėjo pirmą vietą. Jai įteikta 125 dol. premija. Ji prieš kelis metus atvyko iš Vokietijos ir dabar studijuoja Menų Los Angeles katalikų kolegijoje.

• Lietuvių poezijos antologija, kurią suredavo A. Vaičiūnaitis ir J. Aistis, išleido Spaudos Klubas Chicagoje, šiuo metu yra labiausiai perkama knyga. Jai didelio dėmesio rodo ir jaunimas, dažnai ją skaitydamas. Mokydamasis atmintinai daugel eilėraščių.

• Stud. Petras Zemaitis, studijuojas mediciną Frankfurte, a. M., Vokietijoje, atvažiuo į Ameriką sutvarkyti savo dokumentų. Pradžioje jis aplankė Kanadą, iš ten atvažiuo į New Yorką. Aplankęs Rochesterio ir Chicagos pažįstamus, po trijų savaičių grįš atgal toliau testu studijai.

• Irena Gurklytė ir Nėle Jokubauskaitė, iš Kanados savaitę atostogavo Kennebunk Beach, Me. Ta pačia proga jos aplankė lietuvių Pranciškonų vienuolyną Kennebunk Port, Me. ir taip pat dalyvavo Lietuvių Dienoje. Jos nustebo, kad tiek daug lietuvių gali suvažiuoti beveik iš visų Amerikos lietuvių kolonijų, ir netikėtai sutiko savo praities mokslo draugų iš Montreal. Jos pasidžiaugė kasmet vykti į minėtą lietuvių suvažavimą Maine ir kartu su savim atsivežti Kanados lietuvių Irenos ir Nėlės sielos gražiai rusena lietuviška dvasia.

Vasarą dažni ir gausūs piknikai įneša daug įvairumo į miestuose esančių lietuvių gyvenimą. Iš fabrikų bėdėsio ištrūkęs žmogus į gamtą pajaučia vasarą ir kažkaip lengvesnį širdim grįžta į savo kasdienybę.

Bet šalia to yra ir daugiau naudos. Kaikurie Amerikos lietuvių piknikai savo kultūringa programa pasitarnauja religijai ir tautybei. Prie jų priklauso ir Tėvų Pranciškonų kasmet Kennebunk Porte rengiamas saskrydis, nuo pat pradžios gavęs „Lietuvių Dienos“ vardą.

Ne be pagrindo jis yra taip pavadintas. Šiame piknike dalyvauja tūkstančiai lietuvių. Visą programą užpildo gražios pamaldos ir visiems brangūs tautos lobiai — dainos ir šokiai.

Tėvų Pranciškonų piknikas šįmet įvyko rugpjūčio 10 d. Jau iš vakaro atskubėjo keli autobusai, pilni keleivių. Visi čia gavo vakariene ir nakvynę. Žmonių nuotaika buvo kaip per atliadus Lietuvoje. Atvykusieji meldėsi naujai įrengtoje šv. Antano Paduviečio šventovėje, ėjo išpažinties, dalyvavo vakariene pamaldose.

Rugpjūčio 10 d. iš pat ryto oras šiai iškilmei nebuvo palankus. Nežiūrint to, anksti pradėjo važiuoti automobiliai ir autobusai su gerai nusietais sėdėklėmis. Autobusų buvo iš Lawrence, Bostono, Manchestero, Lewistono, Waterburio, Worcesterio, Lowellio, Nashuos, Haverhillio ir po du iš So. Bostono ir New Britaino. Į šventę atvažiuo ir būrys kunigų, kai kurie net iš tolimųjų vietovių.

Iškilmingas mišias vienuolyno koplyčioje laikė ir progai pritaikintą pamokslą pasakė J. E. vsk. V. Brizgys, atvykęs čia iš Čikagos. Gausiai lietuvių miniai Ekscelencija kalbėjo apie krikščionišką kultūrą, kurią apsišarvoję, atėjus valandai, turėtume grįžti į savo tėvynę. Kun. Mykolas Kemešis iš Bayonnes dar pasakė anglišką pamokslą pamaldose dalyvaujantiems svetimauciams, nušviesdamas Tėvų Pranciškonų veiklą Amerikoje ir šv. Antano šventovės naudą, ypač

šios apylinkės gyventojams. Per mišias gražiai giedoję New Britaino parapijos choras, vedamas garsaus dirigento V. Marijosiaus.

Po rytinių pamaldų visi svečiai buvo pakviesti pietų. Muzika grojo lietuviškas dainas, dalyvius nukeldama į tėvynę.

3 val. atvyko Portlando J. E. vyskupas D. Feeney šventinti šv. Antano garbei įrengtos koplyčios. Prieš pradėdamas apeigas, garbingas ganytojas tarė nuosirdų žodį, iškeldamas šv. Antano dorybes ir Kennebunk Porto vienuolyno reikšmę jo vyskupijoje bei Amerikos lietuvių tarpe. Prieš koplyčios pašventinimą dar lietuvišką pamokslėlį pasakė J. E. vsk. V. Brizgys. Didžios įdomios buvo jo mintys apie A. syžiaus šventąjį. Ekscelencija pažymėjo, kad lietuvių myli šv. Pranciškų ir pranciškonus, bet jo dvasios dar pilnai nepažįsta, nes per mažai vyrų ir jaunimo dedasi prie jo įsteigto Trečiojo Ordino. Ta proga buvo išskeltas gražus Lietuvos kunigų pavyzdys, kurie jau seminarijose beveik visi įsirašydavo į šią garbingą organizaciją. Po to Portlando vyskupas suteikė palaiminimą šv. Sakramentu. Visos kalbos, apeigos ir muzika buvo perduodama garsintuvais.

Vakaro svečiai pradėjo skirstytis — pajudėjo autobusai bei automobiliai. Džiugu, kad nepalankus oras nesulaikė žmonių nuo kelionės į šį pikniką. Ju buvo suvažiavę labai gausiai, tarytum gražiausia dieną. Tai rodo didelį lietuvių palankumą pranciškonam, kurie jį neapsakomai brangina.

PITTSBURGH, PA.

Išpūdinga Lietuvių Diena

Trečioji Pittsburgho ir apylinkės Lietuvių Diena šiais metais įvyko West View parke rugpjūčio 10 d. Vadovaujama energingo ir gausus lietuvių advokato E. Schults, buvo puikiai suorganizuota ir praversta.

Ižanginį žodį tarė Dangun Zengimo parapijos klebonas kun. J. Misius, nurodymas lietuvių bei išlaikyti kelių. Jautrią religinių minčių kalbą pasakė Pittsburgho majoras D. L. Lawrence. Politinėmis mintimis kalbėjo kongresmanas J. Fulton.

Meninė programos dalis, vadovaujama žymiausios šios kolonijos meninių pajėgų organizatoriaus įvairiausioms lietuvių manifestacijoms, Vytauto Juocevičiaus, buvo tikrai turtinga ir graži.

Šv. Petro ir Povilo parapijos, Homestead, choras, vadovaujamas muz. K. Baizo, išpildė dainas: Ar tu žinai, mano broil; Miškų gėlė; Muzika, muzika; Pjauti linksma. Pirmą sykį pasirodė jauna lietuvių P. Pe rembaitė, sudainuodama solo: Vasaros naktis; Su daina širdyje. Julijana Andrušionytė solo išpildė: Daug daug dainelių;

Nauji klubai organizuojasi.

Per liepos ir rugp. mėnesius įsisteigė Karininkų ir Puskarninkų romovė ir Liet. Mokytojų Sąjungos apygarda, kurios susirinkime rugp. 10 d. buvo išrinkta valdyba iš pirm. F. Kudirkos, sek. J. Kojelio ir izd. V. Pažiūros. Taip pat „Lietuvių Dienų“ Bičiuliai numatė rugp. pabaigoje padaryti pirmąjį diskusinį susirinkimą.

ALto Los Angeles skyrius ruošia prof. Myk. Biržiškai 70 m. ir vardinį progą, rugsėjo 28 d., banketą. Tam sudarytas komitetas iš J. Uzdavinio, V. Trumpos, A. Deringienės, prof. K. Alminausko, F. Kudirkos, A. Skirius, dr. P. Pamataičio, A. Dabšio, M. Aftukienės, M. Starkaus ir Steponavičių.

BALFo skyrius nuo rugpjūčio 1 d. pradėjo piniginių vaju, kuris baigsis koncerto metu, spalio 12 d. Balfio atstovai aplankys lietuvių šeimas, rinkdami aukas. Vajaus garbės komitetas yra pakviesti: Lietuvos garbės konsulas J. J. Bielskis, kun. J. Kučinskas, prof. M. Biržiška, teisėjas J. Peters, dr.

CLEVELAND, OHIO

Lankėsi kunigai Yla ir Vaisnora

Rugp. 9 ir 10 d. Clevelande lankėsi kun. prof. St. Yla bei kun. dr. J. Vaisnora. Matėsi su savo bičiuliais bei pažįstamais, taip pat turėjo pasitarimą su skautų vadovaujančiais žmonėmis ir dalyvavo jų atvykimo proga lietuvių salėje sušauktame ateitininkų susirinkime. Buvo apsiestoje pas J. ir Ad. Damušius.

Ateitininkų susirinkimas

Rugp. 10 d. įvykęs ateitininkų susirinkimas buvo ne tik gausus, bet ir įdomus. Svečias kun. dr. Vaisnora, tik atvykęs iš Romos, kalbėjo Italijos ir Vatikano aktualijomis, paliesdamas ir Romos lietuvių gyvenimą ir veiklą. Antrasis svečias kun. prof. Yla išskėlė ateitininkų veiklai aktualių minčių. Ateitininkai, — be kita ko sakė jis, — negali dangstytis tik savo praities asmenybėmis, bet turi rūpintis ir savo dalį į gyvenimą įnešti. Jie turi bendrauti su įvairiais žmonėmis ir juos laimėti tiesiai. Žmogų laimėti teisingam keliui reikia paprastumų ir nuolankumų. Ateitininkams reikia mažiau atitraukų bendrybų, o daugiau konkrečių bei pozityvių darbų.

Gyvos pranešėjų mintys sukelė gausias diskusijas. Susirinkimui pirminkavo A. Tamulionis, sekretoriavo G. Šimkevičius.

P. Pamaitis, F. Kudirka, J. Steponavičius, A. Skirius, F. Račkus. Valdybą, kuri vykdys vaju, sudaro — pirm. J. Uzdavinys, vicepirm. J. Mitkus, sek. V. Varnauskas, izd. H. Tumas ir narys V. Karalius.

Lietuvių Tautinių Šokių grupė, vedama L. Zalkienės, pastaruoju metu smarkiai paaugonariis — jau turi daugiau kaip 30 šokėjų ir vaidintojų. Grupė yra pakviesta pildyti programą Lietuvių Dienų ir šv. Kazimiero parapijos piknikuose (rugs. 17 ir 31 d.), o spalio 10-11 d. Tarptautiniam Institute ir spalio 19 d. Civic Auditorioje, Glendale, Calif.

Piknikai vasaros metu vyksta beveik kas sekmadienį: rugs. 10 d. turėjome Liet. Radio Valandos sekmingą pikniką, rugs. 17 d. įvyksta Lietuvių Dienų rudeninis piknikas su įvairia programa ir muzika, o rugs. 31 d. bus šv. Kazimiero parapijos paskutinis jos šiais metais piknikas su programa ir laimėjimais, rugsėjo 7 d. Pliečių klubo, o rugsėjo 21 d. Tremtinių draugijos.

damas ir Romos lietuvių gyvenimą ir veiklą. Antrasis svečias kun. prof. Yla išskėlė ateitininkų veiklai aktualių minčių. Ateitininkai, — be kita ko sakė jis, — negali dangstytis tik savo praities asmenybėmis, bet turi rūpintis ir savo dalį į gyvenimą įnešti. Jie turi bendrauti su įvairiais žmonėmis ir juos laimėti tiesiai. Žmogų laimėti teisingam keliui reikia paprastumų ir nuolankumų. Ateitininkams reikia mažiau atitraukų bendrybų, o daugiau konkrečių bei pozityvių darbų.

Gyvos pranešėjų mintys sukelė gausias diskusijas. Susirinkimui pirminkavo A. Tamulionis, sekretoriavo G. Šimkevičius.

Balfio 55 skyriaus piknikas rugs. 10 d. nauj. parapijos sode tesutaukė vos apie 100 žmonių. Užtat lietuvių klubo piknikas Niauxos ūky buvo labai gausus — čia suplaukė apie 500. Prie to prisidėjo gera reklama ir gal ... už dyką duodamas alus. Balfio piknikas buvo rengiamas Diepholzo gimnazijai Vokietijoje paremti, tad ne daug ką ir suviliojo. Be to, trumpas laikas neleidė jo geriau išreklamuoti, o vietinis Dirvos laikraštis iš viso užmiršo paskelbti.

Liet. Studentų Sąjungos skyriaus valdyba rugs. 24 d. 11 val. (po pamaldų) lietuvių salėje kviečia studijų besidomintių asmenų informacinį susirinkimą. Pirmoji eilė prašomi atsilankyti aukštesnias mokyklas baigusieji, bet maloniai laukiami ir patys studentai ar studijas nutraukusieji. A. V.

ŠVENTO KAZIMIERO SESERŲ RĖMEJŲ PENNSYLVANJOJ

ANTRASIS SEIMAS

Rugpjūčio-August 24, 1952

JUOZAP MARIJOS VILOJE

Newtown, Pennsylvania

Dalyvaujanti šiam seime linksmai praleisite laiką ir paremsite labdarinius ir kultūrinius tikslus. Kviečia Rengimo Komitetas

MOTERŲ DRAUGIJA

RUGPJŪČIO 31 D., 1952 M., SEKMADIENI,

rengia

P I K N I K A

Naujosios Parapijos Sode

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio

Pelnas skiriamas naujam altoriui įrengti.

PRADŽIA 2:30 VAL. P.P. ĮEJIMAS 50 CENTŲ

Pirmininkė Emilija Šimkevičiūtė

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniai 2 val. popiet.—WWRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, būdai pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS

AD. JEZAVITAS

J. VALAKAS

Direktorius

Muzikos Dr.

Pranešimų Dir.

MOTERŲ DRAUGIJA

RUGPJŪČIO 31 D., 1952 M., SEKMADIENI,

rengia

P I K N I K A

Naujosios Parapijos Sode

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio

Pelnas skiriamas naujam altoriui įrengti.

PRADŽIA 2:30 VAL. P.P. ĮEJIMAS 50 CENTŲ

Pirmininkė Emilija Šimkevičiūtė

MOTERŲ DRAUGIJA

RUGPJŪČIO 31 D., 1952 M., SEKMADIENI,

rengia

P I K N I K A

Naujosios Parapijos Sode

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio

Pelnas skiriamas naujam altoriui įrengti.

PRADŽIA 2:30 VAL. P.P. ĮEJIMAS 50 CENTŲ

Pirmininkė Emilija Šimkevičiūtė

Chicago, Illinois

TO PLACE HELP WANTED ADS.
Telephone: DEARBORN 2-0819

Help Wanted—Male and Female

CORRUGATED—EXPERIENCED

SLITTER OPERATORS PRINTER SLOTTERS OPERATORS HELPERS & BUNDLERS

Steady Work — Good Working Conditions
BONUS—PREMIUM FOR NIGHT WORK
Paid Hospitalization — Paid Vacations
CAFETERIA PLANT

Industrial Container and Paper
Corporation
1717 W. 74th STREET

G I R L S — Work Close To Home SENTINEL RADIO CORP. 2100 Dempster St., Evanston, Ill. Needs GIRLS-WOMEN 18-40

For light assembly work. Good starting wages. Automatic increases. Excellent working conditions. Insurance and hospitalization benefit. Modern cafeteria. Work in Evanston's most modern plant with a congenial group of co-workers.
SPECIAL BUS FROM HOWARD ST. DIRECT TO DOOR.
Apply to
PERSONNEL OFFICE OR CALL MR. WAARICH
UNiversity 4-2400 or AMBassador 2-2220
for appointment

Omaha, Nebr.

Lietuviai pasveikino D. P. Komisierių Ed. O'Connor.

Omahos vokiečiai buvo pakvieta D. P. Komisierių paraktyti prakalbą rugs. 4 d. Jis savo kalboje pareiškė, kad ateinančiais metais Amerika vėl įleis 300.000 tremtinių. Vokiečiai jam įteikė mažą laivelį ir gėlių. Taip pat p. Bukšyns pasveikino jį lietuvių vardu ir padėkojo, kad daug lietuvių galėjo įvažiuoti į Ameriką. O'Connor lietuviams pasakė: daugiau kaip 26 tūkstančiai lietuvių įvažiuo į Jungtines Amerikos Valstybes.

Nupirko namą

P. Volodkevičius su 5 vaikais buvo paskutinis emigrantas. Iš pradžių jis buvo priglautas bažnyčios rūsyje. Kadangi dėl tokios d. delės šeimos nebuvo galima išnuomoti buto, tai jis nupirko 8 kambarių namą. Visą viršų išnuomojo kitiems, o pats su vaikais gyvena pirmame aukšte. Jis dirba dešrelių dirbtuvėje ir labai gerai uždirba.

Pasimirė sena gyventoja

Liepos 24 d. buvo palaidota su šv. mišiomis mūsų bažnyčioje Antonina Uzdavinienė.

NORWOOD, MASS.

Š. m. rugpjūčio 24 d., 3 val. po pietų Gasparo Paznioko sode, 58 Heaton Ave., Norwood, Mass., Norwood Balfio skyrius ruošia bendrus pietus ir kviečia visus kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

BALF skyriaus valdyba

WE HAVE IMMEDIATE OPENING FOR

SPRING COILERS

We need first class coiling Machine-men to set up and operate automatic machines. Permanent employment and good working conditions. EXPERIENCED MEN WILL BE PAID EXCELLENT WAGES

Illinois Coil Springs Company

2100 NORTH MAJOR STREET
CHICAGO, ILL.

WE HAVE IMMEDIATE OPENING FOR

TOOL and DIE MAKERS

EXPERIENCED. EXCELLENT WORKING CONDITIONS, PLUS OVERTIME. MUST SPEAK ENGLISH

Illinois Coil Springs Company

2100 NORTH MAJOR STREET
CHICAGO, ILL.

DEMESIO MOTERIMS

nuo 18 iki 45 metų amžiaus. Kosmetikos - kvepalų krautuvė. Svarus ir pelningas darbas. Tea and Coffee periods laisvi. Nemokama uniforma ir daug turtuotojų teisių.

Dana Manufacturing Company
2161 N. CALIFORNIA

CITIZENS FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1542 HALSTED ST., CHICAGO HEIGHTS, ILLINOIS

Earn and Save
All Accounts Insured Federally up to \$10,000.

CURRENT DIVIDEND RATE PER ANNUM

CITIZENS FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Dept. LD

1542 HALSTED ST.

CHICAGO HEIGHTS, ILLINOIS

Enclosed please find check or money order for \$..... to start an account in my name.

Name

Address

City

State

LIETUVŲ
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS

4:45
5:30
STOIS
WEVD

JACKY-STUKAS
DIRECTOR

1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N.J.

WAVELY
6 3325

Sportas

DAR APIE OLIMPINIUS
DUOMENIS

P. GANVYTAS

Jeigu lengvoji atletika sudaro olimpinį žaidimų branduolį, tai visgi reikia pasakyti, kad ir daugelyje kitų sporto šakų susitinka pasaulio geriausi sportininkai. Trumpai tad pažvelkime į tas atskiras šakas ir jų laimėtojus Helsinkyje.

Krepšinis

Krepšinis: Lietuvius ši sporto šaka nepaprastai domina, todėl ir jos varžybų eiga sekė beveik kiekvienas hetuvis. Kaip tikėtasi, JAV laimėjo šias varžybas. Tačiau reikia pabrėžti, kad kitų kraštų krepšininkai kiekvienais metais vis gerėja ir patys amerikiečiai jau pareiškė, kad 1956 metais šio šakos aukso medalį laimėti bus nepaprastai sunku. Ši karta amerikiečių rimčiausiu priešininku buvo rusai, kurie ir užėmė antrą vietą finale pralaimėję prieš amerikiečius 25:36. Trečią vietą užėmė Urugvajaus rinktinė, kuri nugalėjo argentiniečius.

Futbolas: Jau antrame runde visiška netikėtai liko Rusijos komanda, kurią nugalėjo jugoslavai 3:1. Abi komandos susitiko 2 kartus, nes pirmą kartą abi rinktinės sužaidė lygiais 5:5. Favoritai iš tolimosios eigos išstūmė, jugoslavai pasiekė iki finalo. Čia juos nugalėjo Vengrijos rinktinė 2:0. Trečią vietą laimėjo švedai, kuri nugalėjo Vokietijos rinktinę.

Vandensvaldis: Jeigu krepšinio šakoj dominuoja amerikiečiai, tai vandensvaldžio sporte vengrai beveik nenugalimi. Ir ši karta jie laimėjo aukso medalį. Jugoslavams ir šio šakoj pavyko išsikviesti antrą vietą. Po jų sekė Italija ir visai netikėtai JAV.

Hokej: Jau nuo 1920 metų, kada ši sporto šaka buvo įvesta olimpinio žaidimų programon, Italija kiekvieną kartą laimėjo šias varžybas. Prieš indus laimėti neįmanoma; nepaprastai sunku pasiekti įvartį prieš juos. Ši karta jie finale nugalėjo olandus 6:1. Anglijai laimėjo 3-čią vietą, nugalėję Pakistano atstovus.

Plaukimas

Jau nuo ankščiau šioje srityje amerikiečiai ir japonai kovoją dėl pirmųjų vietų. Šiais metais japonai sporto pasauliui labai nuvylė, nes jų geriausi plaukikai teisingai laimėti sidabro medalius. Kaip ir ankščiau, amerikiečiai vėl laimėjo daugumą varžybų.

100 m laisvu stiliumi I vieta laimėjo amerikietis Ch. Scholes per 57.4 sek. 200 metrų krūtine laimėjęs amerikietis išsikovojo australas Davies su nauju olimpinio rekordu 2:34.4. 400 m laisvu stiliumi laimėjo ir tuo amerikiečių visiška dominavimą nutraukė prancūzas Jean Boiteux per 4:30.7. Tai naujas olimpinis rekordas. Plaukimo maratona. 1500 m laisvu stiliumi, laimėjo iš Havai kilęs Ford Konno per 18:30 min. Tai irgi naujas olimpinis rekordas. 100 m nugara laimėjo amerikietis Y. Oyakawa. 4x200 m estafetė laimėjo JAV rinktinė, pasiekdama naują olimpinį rekordą per 8:31.1 min.

Moterų grupėje aiškiai dominavo vengrės. 100 m laisvu stiliumi pirmą vietą laimėjo vengrė K. Szoke per 1:06.8 min. 200 m krūtine laimėjo vengrė E. Szekely. Šia distancija nuplaukus per 2:51.7 min. ir tuo pasiekusi naują olimpinį rekordą. 400 m plaukime laisvu stiliumi laimėjo vengrė V. Gyenge. Jos laikas 5:12.1 reiškia naują olimpinį rekordą. 4x100 m estafetė taip pat laimėjo Vengrija. Suoliuose dominavo amerikiečiai, tiek vyrų tiek moterų grupėse. Pažymėtina amerikietė McCormick laimėjusi 2 aukso medalius.

Gimnastika

Nepaprastai gerai šioje srityje pasirodė SSSR atstovai, kurie laimėjo komandines varžybas vyrų ir moterų grupėse. Be to rusai laimėjo 4 pavienius aukso medalius, gi jų kolegės irgi neatsiliko, ir tiek pat aukso medalių parsivežė į namus. Žymėsi šios srities sportininkai yra rusai Nina Botcharova ir Viktor Cukarine.

Modernioji penklakovė

Šioje sporto šakoj nenaudojami matavimai, nes laimėtojas nustatomas pagal reliatyvų pasekmių stovį dalyvaujančių grupėje. Ši karta aukso medalis atiteko švedui Lars Hall, kuris savo geru plaukimu pelnė laimėję pirmą vietą. Komandinės varžybas laimėjo vengrai.

Irklavimas

Vienos vietos laivėlio lenktynės laimėjo rusas J. Tjukalov, kurio laimėjimas visiškai netikėtas. Pažymėtinos ir aštuonetuko lenktynės. Čia laimėjo amerikiečiai, antra vieta atiteko rusams, gi britų komanda, kuri buvo laikoma favoritais, laimėjo tik III vietą. Kajak lenktynėse dominavo skandinavai. Suomiai laimėjo 4

aukso medalius, gi penktą išsiko vojo švedai. Būriavime auksinius medalius laimėjo JAV (du), Italija, Danija ir Norvegija.

Šaudymas

Olimpinio žaidimų metu šaudymo srityje pravedamos varžybos 7 padalyse. Pistoletų šaudymo aukso medalį laimėjo amerikietis Benner, siultų šaudymo pistoletais pirmą vietą atiteko Takacs iš Vengrijos, gi įvairios padėties šautuvais buvo laimėtos kanadiečio Genereux, Bogdanov — SSSR, Kongshaug-Norvegija Sarbu-Rumunija ir Larsen-Norvegija.

Sunkioji svorių kilnojimas

Šioje srityje aštriai susirėmė JAV ir SSSR atstovai. Remiantis taškų vertinimo sistema, amerikiečiai surinko 50 taškų, rusus nugalėjo, nes pastarieji surinko tik 49 taškus. Amerikiečiai laimėjo 4 aukso medalius. Sunkaus svorio laimėtojas amerikietis Davis pasiekė net naują pasaulinį rekordą. Rusai laimėjo 3 aukso medalius. Kitų valstybių atstovai šioje srityje nieko ypatingo neparodė.

Intynės

Laisvo stiliaus aukso medalius (pagal įprastą svorių hierarchiją) laimėjo: turkas Cemici, japonas I-shi, turkas Sit, švedas Anderberg, amerikietis Smith, rusas Gimakuridze, švedas Palm ir rusas Mekokisvilii. Graikų romėnų stiliaus varžybas laimėjo: rusas Gourevia, vengras Hodos, rusas Pankine, rusas Safine, vengras Szilvasi, švedas Gronberg, suomis Grondahl ir rusas Kotkas.

Boksas

Visiškai netikėtai amerikiečiai šio srityje laimėjo 5 aukso medalius. Iki šiol boksas šakoj ne viena šalis tiek pirmą vietą nėra laimėjusi. Pažymėtina Norvel Lee-JAV, kuris geriausiai pasirodė. Rusams bokse nepavyko laimėti pirmą vietą. Ji turėjo pasitenkinti sidabro ir bronzos medaliais. Be amerikiečių po vieną aukso medalį laimėjo suomis Eekoslovakas, lenkas, ir vengras!

Dviratčių sportas

Dviratčių maratono lenktynės (129 mylių) laimėjo belgas Andre Nuyelle. Jo geras pasirodymas padėjo ir Belgijos rinktinėi laimėti tos pačios distancijos komandines varžybas. Stebėtinai gerai pasirodė australai, kurie trumpose distancijose su italais pasidalino 4 aukso medalius.

Fechtavimas

Šioje srityje ryškiai vyravo italai, prancūzai ir vengrai. Pirmąją laimėjo 3 aukso medalius, gi šitien teko po 2 pirmas vietas. Jokinimas

Olimpinio žaidimų metu pasaulio geriausiai atlikai varžosi 3 šakose. Geriausiai žinomos yra varžybos dėl Prix de Nations. Dvi šios varžybos pravedamos paskutine olimpinio žaidimų dieną pagrindiniame stadione. Šiais metais šias varžybas laimėjo Anglija. Šiuo laimėjimu britai išsikovojo pirmą ir vienintelį aukso medalį per žaidynes. Kitas 4 aukso medalius, tiek individualines tiek komandines varžybas, laimėjo švedijos atstovai.

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS

Čia parodomi ir taisomi

laikrodžiai, žiedai, apyrankės,

auskarai, ir kiti puošmenys bei

brangenybės. Kreipkitės:

486 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: Evergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISHUNAS IR SŪNUS EDWARD MISHUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užtega, kur visi myli užteiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti kokteiliai - Uždėdžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ
KLUBAS

SALE IŠNUOMUJAMA SOKIAMS,

VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Real Estate

FACTORY SALE
Aluminum - Combination
STORM and SCREEN
WINDOW - DOORS
Free installation.
PARKCHESTER MFG. CO.
1631 E. 233 St., Bronx
Tel. FA 4-7233

ATTENTION ALL BUYERS!

MODERN GAS STATION

Priced for immediate sale. Large repair business. Excellent location. Good going business. Wonderful opportunity. Selling due to illness. Price \$10,000. Terms. Contact owner at once! Phone HA 9-8251.

HEMSTEAD VICINITY Retais pirkimas — \$11,850. Tik 4 namai šia kaina beliko. Naujas 5 kamb. namas Cape Cod su prailginta pastoge, žemės sklypas 60x120. Mūriniai, žvirne fanera apmuštas.

Mes taip pat turime keturių miegamųjų namą, pilnai mūrinę fanerą apmuštą. Firmuotė kaina \$22,000, dabar tik \$19,000. Apsilankykite pasidžiugti. Del susitarimo skambinkite jau dabar. **FLORAL PARK 2-5582.**

BAYSIDE

NAUJAS — ATIDALYTAS DVIEM

SEIMOMS MORINIS IR AKMENINIS

NAMAS. Pirmame aukšte 6 kamb. ir vonia, antrame—4 kamb. ir vonia. Didelis rūsys, erdvūs kambariai tinkuotomis sienomis, aliejiniai apšildymu.

Labai moderniška virtuvė. Geriausia je Long Island rezidencinėje vietoje, netoli mokyklų, krautuvų ir labai patogus susisiekimas. Kaina \$23,900. Modelinis namas — 209th St. ir 49th Ave. kampe. **ELMWOOD HOMES, INC., Phone LA 8-3638.**

Help wanted—Male
and Female

REIKALINGOS MOTERYS,

prityrusios mašinomis siūti moterų bluzes. Didelis naujas fabrikas, jaukios darbo sąlygos, geras atlyginimas, nuolatinis darbas. Kreipitis į **SIVRA MFG. CORP.**
35 Meadow St., Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4105

Vykti BMT—14th St. Canarsie linija iki Grand Street stoties. Meadow g yra tarp Waterbury ir Morgan gatv.

Men & Women. Selectors & Cleaners

Experienced on Casings.

HARMONY CASING CO., 369 Johnson Ave., cor. Morgan St., Brooklyn HE 3-0108.

MAN WANTED

Familiar with body Work on Refrigerators, Washing machines, must be experienced. 40 hour week. **VIM ELECTRIC**, 325 Gold St., Brooklyn N. Y.

WELDERS

All around men to work on aluminum Truck and Trailer Bodies. High pay. Steady Work.

BILTWEEL BODY CO., 520 Morgan Ave., Brooklyn, EV. 8-4363

MEN- WOMEN

Experience unnecessary. Modern factory. Hours 9 am 4 pm. Monday thru Friday.

GLASSFOSS

New South Rd. Hicksville, L. I.

BUSINESSS OPP.

HARDWARE STORE

Metallo prekių, dažu, elektrinių daiktų, įvairių vamzdžių, ir namams reik menų, galite pirkti **UNION TURN PIKE**, 2 rent — Income Apts. Rear of Store. Stebuklinga vieta pasirinkimu įvairių reikmenų vyrams ir šeimoms. Telefonas HO 5-8917

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-3239

Priėmimo valandos:

Kasdien 2—4 ir 6—9 p.p.

Šeštadieniais 10—12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094

Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30—2 ir 6—8 p.p. Šeštad. 10 iki 3 p.p.

Išskyrus ketvirtadienius ir šventadienius

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. FOREst 8212

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 25, Maryland

Priėmimo valandos: 10—12 ir 7—9 p.p. pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Kitomis dienomis pagal susitarimą.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslių, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th St.,

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Dr. S. Chernoff

223 — 2nd Ave., N. Y. C.

(Cor. 14th St.)

Telef. GRamercy 7-7697

Aštrūs ir choniški susirgimai gydomi penicilinu, oda, hormonai. Kraujo ir šlapimo tyrimai.

Ofiso valandos: kasdien 10-6:45

Šeštadieniais 10-1

Sekmadieniais uždaryta

PARDUODAMI NAMAI

FIGGS, GEE, GEROME VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 seimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai;

CYPRES HILL 3 seimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 seimoms medinis namas, abudu aukštai (floor) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 seimoms viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lie-tuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE

3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.

Tel. AP. 7-2790

William J. Drake

(DEAGANS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. JAMAICA 3-7722

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.,

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

PARDUODAM NAMUS.

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. VIRginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

Tel. SOUTH Boston 8-2590

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

Tel. PA. 7-0402-M

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamotojai

Patarnavimas dieną ir naktį.

Koplyčia šermentis dyktai.

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-6815

South Boston 8-2666

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja Maistinga Gyduole yra mišinys riešutų, uogų, šaknų, ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nerviškių ligų ir nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia ligą sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Prisiūnčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.

414 West Broadway,

South Boston 27, Mass.

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Nauja moderniška koplyčia šermentis dyktai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.

Reikalo laukite: Tel. TR 6-6434

SAVE TIME MONEY WORK with **York heat**

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (alieji) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvu. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE

520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.

Tel. 2608

“DARBININKO” SPAUSTUVĖJE

680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

PRIIMAMI SPAUSDINTI:

- Žurnalai
- Laikraščiai
- Knogos
- Jubilėjiniai leidiniai
- Parengimų programos
- Plakatai
- Bilietai
- Vestuvių kvietimai

IR ATLIEKAMI KITI

SPAUDOS DARBAI

Užsakymus siųskite:

“DARBININKAS”

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GL. 5-7068

Nedelsdamas įsigyk

PASKUCIAUSĮ TEVŲ PRANCISKONŲ LEIDINĮ

“LIETUVOS ARCHYVĄ”

(BOLŠEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia originaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainojamos vertės ir pirmoji

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMERIKA, LIS BROADWAY, MANHATTAN, N. Y.
430 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, N. Y.

NEW YORKO NAUJIENOS

Gyvai pritaria Enciklopedijai

Juozas Kapočius, Amerikoje sumanęs atkurti Lietuviškąją Enciklopediją, tik ką sugrįžo į Brooklyną iš ilgesnės kelionės po Amerikos lietuvių kolonijas. Jis aplankė buvusius Liet. Enciklopedijos bendradarbius ir lietuvių kultūrininkus Čikagoje, Detroito, Clevelande, Toronte, Hamiltone ir kt. vietose. Pirmoje eilėje buvo aptarti Liet. Enciklopedijos platinimo reikalai. Mat, leidėjui rūpėjo patirti visuomenės nuomonę tuo reikalu, konkrečiai, kiek galėtų atsirasti Enciklopedijos prenumeratorių, jei ji būtų leidžiama.

Bendras įspūdis, kaip leidėjas informuoja, yra geras; susidomėjimas Enciklopedija yra visuotinis ir, atrodo, jog prenumeratorių atsirastų pakankamas skaičius, kad įgalintų darbą atlikti.

Enciklopedijos redakcijos nariai jau sukomplektuoti ir, pasimatę su vyriausiu redaktorium prof. Vaclovu Biržiška, leidėjas netrukus paskelbė galutinį redakcijos sąstatą.

Dėl Enciklopedijos platinimo, kuriam leidėjas skiria ypatingą dėmesį, jau yra nemažai nuveikta. Daugumoje didesniųjų lietuvių kolonijų yra susitarta su atitinkamais asmenimis dėl generalinio jos atstovavimo. Tę atstovai netrukus pradės rinkti Enciklopedijai prenumeratorius. Pinių nebus iš prenumeratorių iškart imama, o tik bus reikalingas jų pasidomėjimas Enciklopedija prenumeruoti. Kiekvienas iš spaudos išėjusių tomas prenumeratoriui pasiūlydamas apdėtu mokėsiu. Kasmet numatoma išleisti apie 3-4 tomus.

R. ir L. Bagdonai,

brooklyniečiai "Darbininko" skaitytojai, ketina persikelti į San Francisco. Šiuo metu tenai yra išvykę R. Bagdonavičienė, kuri jau gavo tarnybą viename būre, o suradus butą, čia atvyks ir visa šeima.

Reikia garantijų

Šiems lietuviams: Juozui Sodaiciui, 654 Merryland Rd., Wentworthville, N. S. W. Australia; Augustinui Pociuliui, Berlin, N 65, Ondenaderstrasse 23, Germany; Juozui Valčiuliui, 101 Hearsell Lane, Coventry, England.

LDS SEIMAS

Šiomet šaukiamas rugpjūčio 24 ir 25 dd. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, Worcester, Mass. Parapijos klebonas kun. A. Petraitis Seimui numatytas dienas užgyrė ir sudarė seimo Renginio Komitą iš LDS 7 kuopos.

LDS SEIMAS

prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis sekmadienį, rugpjūčio 24 d.

LDS Centro Valdyba kviečia apskričius ir kuopas išrinkti atstovus ir paruošti pasiūlymus organizacijos gerovei kelti.

Kiekviena LDS kuopa gali išrinkti ir įgalioti į Seimą po vieną atstovą. Kuopos, kurios turi daugiau kaip 10 narių, gali išrinkti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Apskričiai gali išrinkti po du atstovus. Atstovai turi gauti įgaliojimus su kuopos ar apskrities Dvasios Vado, Valdybos pirmininko ir raštininko parašais.

Pirmadienio rytą, rugpjūčio 25 d. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje bus atnaujamasi šv. mišios už gyvus ir mirusius LDS narius.

Norintieji gauti daugiau žinių apie Seimą rašykite sekretoriui adresu: MR. A. F. KNEIZYS, 50 Cottage Street, Norwood, Mass.

Lietuviai biznieri

dirbą Corbert, Tinghr and Co., kaip kiekvieną mėnesį, taip ir rugpjūtį. Balfui prisiumtė Diepholzo g.mnazijos reikalams savo auką — 29 dol.

Naujų plokštelių,

įdainuotų Br. Budriūno vyrų balsų kvarteto Detroito, pereinant savaite išleido gaidų leidykla "Pašvaistė". Įdainuota Br. Budriūno "Tėvynei", "Šauksmas", jo harmonizuota "Subatos vakarėli" ir jo pertvarkyta K. Griauzdės harmonizuotoji liaudies daina "Alutis". Tuo pat laiku išėjo antroji laida baldandžio mėn. pasirodžiusios rinkoje Br. Jakubauskaitės-Jacikevičienės įdainuotos plokštelės. Tos plokštelės vienoje pusėje yra Br. Budriūno "Maldą" ir Č. Sasnausko "Skubink prie kryžiaus".

Šių visų plokštelių galima įsigyti "Pašvaistėje", 560 Grant Ave., Brooklyn 8, N. Y. Pavienė kaina 1,75 dol., persiunčiant paštą 2 dol.

"Pašvaistės" leidyklos

inicijatyva pereinant sekmadienį įvyko lietuvių muzikų ir kultūrininkų pasitarimas naujai sumanyto leisti muzikos žurnalo reikalui. Žurnalo norima leisti tris kartus per metus.

Pranas Dulkė,

Angelų Karalienės par. vargonininkas, su šeima yra išvykęs dviejų savaičių atostogų į Pennsylvania.

Išvyk laivais

is New York į Indian Point rugpjūčio 31 d. ruošia Tremtinų Draugija. Bilietų kaina į abi puses 2 dol. suaugusiems ir 1 dol. vaikams iki 12 metų amžiaus. Bus išvykstama 9 val. ir grįžtama vakare. Vieta labai graži ir patogiai praleisti laisvalaikį.

K. Zalkauskas,

Vykdamosios Tarybos pirmininkas, rugpjūčio 13 d. 4 val. popiet "Queen Mary" laivu, su žmona išplaukė į Europą. Vietą laive parūpino A. S. Trečkoko agentūra.

Marija Skardžiuvienė,

žinoma pedagogė ir liuanistikos dėstytoja, prof. Pr. Skardžiaus žmona, iš Clevelando buvo atvykusi į Brooklyną praleisti savo atostogų. Buvo susitojusi pas Oslapus.

E. Vaitekūniene,

mūsų skaitytoja ir liet. kat. organizacijų veikėja, praleidusi penkias savaites Connecticut valstybėje, sugrįžo į Brooklyną.

Kompozitorius V. K. Banaitis

prašo pranešti, kad visi, kurie nori įsigyti jo "100 liaudies" dainų, turi kreiptis į leidėją prel. P. Jurą (adresas: 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.) arba į Chicagoos bei Brooklyno lietuviškus knygynus.

Jonas Radus,

prieš keletą metų įsigijęs laivelį, savaitgaliais su mažomis grupėmis ruošia išvykas į atvirą jūrą. Išvykos dalyvauja tiek senieji, tiek neseniai atvykę lietuviai. Pats Radus šion šaun atvykęs jau prieš keliasdešimt metų ir gyvena Brooklyne.

Apreiškimo parapijos piknikas

įvyks rugpjūčio-August 24 d. Klasčiaus — Clinton Parke Maspeth, N. Y. Pradžia 2 val. p.p. Kaip kasmet, ir šiemet bus renkama "karališkoji" šeima.

AT-KIŲ GIEDRININKŲ DEMESIUI

Ateitininkų "Giedros" Korporacijos 25-rių metų jubilėinė šventė įvyksta š. m. rugpjūčio mėn. 31 d. Chicagoje. Laukiamos visos giedrininkės, gyvenančios bet kuriame Amerikos kampelyje. Negalincios atvykti, bent parašykite Šventei Ruošti Komiteto pirmininkei Alicijai Rugytei (5725 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill.).

BOLŠEVIKŲ PAVERTŲJŲ TAUTŲ DEMONSTRACIJA

Nepriklausomoji Vengrija kasmet labai iškilmingai švenavo pirmojo savo karaliaus šv. Stepono dieną. Ši tautos tradicija nepatiko dabartiniam Maskvos pataikūnų bolševikų režimui. Šventę Vengrijoje uždrausta. Todėl dabar ši šventė laisvojo pasaulio vengrai nori padaryti visų bolševikų pavergtųjų tautų laisvės kovos ir tarpusavio solidarumo diena. New York, New Jersey, Pennsylvania, Connecticut valstybių vengrai rugpjūčio 24 (sekmadienį) ta intencija rengia tokią programą:

(1) 4 v.v. šv. Patriko Katedroje mišparai vadovaujami kard. Spellmano; protestantai atitinkamas pamaldas turės savo bažnyčiose; žydai savo Temple Emmanuel 11 v. r.

(2) 5 v.v. iš 5th Avenue ir 51 St. įvyksta eitynės į 5th St. į Carnegie Hall, kurioje 6 v.v. įvyksta aktas. Įėjimas laisvas.

Šventės rengėjai kviečia visas pavergtas tautas dalyvauti drauge sudarant savo tautines kokių 50 asmenų grupes su savo tautinėmis vėliavomis ir plakatais.

Patariamoji Lietuvių Grupė, gavusi šventės rengėjų komiteto kvietimą, pavedė savo nariui Vainauskui padaryti žygių, kad lietuviai toje vengrų šventėje bendrai su kitomis pavergtomis tautomis dalyvautų ir gražiai pasireikštų.

Kp.

Tel. EVERgreen 8-1805

VINCAS VAICIŪNAS
Grocery and Butcher Store
Ten pat išnuomojami kambariai vienam vyrui, apsidomi ir aptarnaujami.
38 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Investuokite į MUTUAL FUNDS.
Informacija reikalau kreipkitės į atstovą: ALFONSAS MAZEIKA, c/o Ira Haupt & Co. 111 Broadway, room 515, New York 6, N. Y. Members New York Stock Exchange. Tel. WO 4-6000.

PAIEŠKOMAS Justas Šielnis, atvykęs Amerikon iš Vokietijos. Atsiųpti sekančiu antrąsu; Mr. John Kontautas, 232 Third St., Passaic, N. J.

Parapijos altoriaus tarnai,

vadovaujami kun. A. Kontautu, rugpjūčio 17 d. automobiliu išvyko į Marianopolį vienai savaitei atostogų. Grįš rugpjūčio 23 d.

Viešnia iš Philadelphia

Bostone neseniai lankėsi p. E. Balčiuvienė, kurios vyras yra žinomas vilniečių lietuvių veikėjas ir šiuo metu veda liuanistikos mokyklą Philadelphiaje. Čia ji aplankė g.mines bei draugus ir taip pat prie Harvard, Mass. gyvenantį ūkyje sergantį vyro brolį, kurį jie numato pasiimti į Philadelphia.

P. Lapėnas

dabar veda lietuvių radijo pusvalandį Brocktone vietoj p. Breivaitės, bet dėl savo tyčia blogo kalbėjimo lietuviškai ir dėl labia skystos programos, kurai ir Bostone buvo pasižymėjęs, sulaukia pelyntos kritikos. Vienas brocktoniečių aštriai jį kritikuoja "Keleivio" rugpj. 13 d. numerį. Reikia stebėtis, kaip palyginant jaunas žmogus nenori ar nesugeba daryti pažangos.

St. Lizenienė,

šešt. liuanistikos mokyklos mokytoja, sužeista dirbtuvėje —siuvama mašina nukirto rankos pirštą. Gydoma Carney ligoninėje.

BROCKTON, MASS.

Globosime tris Vasario 16 d. gimnazijos mokinius!

Brocktono Lietuvių Taryba, atsižvelgdama į Lietuvoje vykdomą šviesuomenės naikinimą, birželio 14-18 d. liudnų prisiminimų proga, pasiėmė globoti Diepholzo gimnazijos vieną mokinį nuo š. m. liepos 1 dienos ir jau pasiuntė 140 dol.

Be to, sudarytos 2 grupės, kurios pasižadėjo globoti po vieną mokinį. I-mą grupę, kuri globos nuo liepos 1 dienos, sudaro: R. Belkevičius, J. Kucinas, Z. Kucinienė, V. Grybauskas, E. Lileikaitė, S. Grušas, A. Pribušauskas, S. Vaitienė, R. Samauskienė, V. Vaičiūnas, J. Činčys, A. Dilba, M. Gofensas, P. Duoba, A. Barulis, K. Jurgeliūnas, J. Venčauskas, A. Strumskis, P. Mažeika ir P. Višcinis.

II-rą grupę, kuri globos nuo rugpjūčio 1 dienos, sudaro: J. Plaušinitis, J. Sisas, S. Eitavičius, J. Ašmutis, J. Šopys, P. Radzevičius, P. Urba, A. Urba, A. Urbienė, J. Baškauskas, J. Kazlauskas, F. Šmitas, A. Aukštuolis, A. Keršulis, V. Senuta, J. Jurgutis, S. Pūstelninkas, M. Tubis, J. Kamarauskas, A. Gedutis ir P. Raudys.

Tokiū būdu vien Brocktonas, palyginti nedidelė kolonija, apsiėmė globoti jau 3 vargo mokyklos mokinius, nors dar renkami globėjai ir toliau.

Džiugu, kad ne tik tremtiniai, bet ir seni ateiviai pamažu į šį darbą įsijungia ir padėti atjaucia.

V. S-ta

LIETUVIAI DALYVAUS MŪGĖJE

Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais Brocktono lietuvių pasirodys Brocktono mūgėje (Fair) su savo lietuviška bakūze. Bakūzė bus atidaryta nuo rugsėjo 6-13 d. Iškilmingas atidarymas įvyks rugsėjo 7 d. Atidarymui ruošiamas atskira programa, nes atidarymo metu bus kartu minima ir rugsėjo 8 d. tautos šventė.

Paroda norima surengti nemokesnė, kaip pernai. Šiais metais parodoje dalyvaus atvykę iš Kanados dail. Tamošaitie-

Ant. Valkavičius,

reiškėsis įvairiose Bostono lietuvių organizacijose, pašauktas į Amerikos J. V. kariuomenę.

Mirė Viktoras Vitaitis

gyv. 1522 Columbia Rd. rugpjūčio 9 d.

AFL darbininkų unijos

Massachusetts valst. suvažiavimas, įvykęs Bostone, daugiau pasisakė už demokratų kandidatus.

Bernardus Berenson,

iš Lietuvos kilęs žydas, atvyko į Amerikos J. V. jaunus. Baigė Bostono Latin High School ir Harvardo universitetą. Iš jaunų dienų labai domėjosi renesanso menu ir greitai išliko į tarptautinio masto autoritetus meno srity. Dabar jau apie 30 metų pastoviai gyvena Italijoje ir ten dirba savo srity. Turi įgijęs labai turtingą meno turtais vilą Florencijoje ir ją neseniai užrašė Harvardo universitetui. Berenson jau yra 87 metų amžiaus.

Prof. dr. V. Kvaracėjus,

kaip praneša "Boston Globe", gavo atostogų iš Bostono universiteto ir kaip ypatingas specialistas išvyksta į Turkiją šių metų rugsėjo mėn. Ten jis bus artimu švietimo ministerio patarėju ir skaitys paskaitas Ankaros mokytojų institute. Kaip žinome, dr. Kvaracėjus yra lietuvių kilmės.

Otonas Vaitkevičius,

studijuojas mediciną Vokietijoje, atvyko atostogų pas tėvus į Bostoną. O. Vaitkevičius yra labai energingas jaunosios ateitininkų kartos veikėjas.

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 23 d. 7 val. vakare Waterburio Liet. skautų "Šarūno" d-vė rengia laužą. Laužas įvyks p. Devenij ūkyje Northfield Road, Watertown, Conn.

Kviečiama atsilankyti lietuviškoji visuomenė ir skautija.

Antskiau bakūzė savo išore vaizdavo lietuvišką stilių ir meną, o dabar taip pat norima ir visą vidų įrengti ir išdekoruoti lietuviškai. Šiam darbui sparčiai ruošiamasi.

Tikimasi, kad ir šiais metais bakūzė bus apgulta, kaip ir perėjais metais, apie 20,000 minios, daugiausia lietuviškai kalbančios, atvykusios iš Pennsylvania, Čikagos ir kitur.

V. S.

Utica, N. Y.

Išpūdingas jubilėjus

Utica lietuvių bažnyčioje, Antanas ir Marcelė Krancevičiai, gyvenę 722 Lafayette St., šventė savo vedybų aukštinį jubilėjų. Šv. Mišias ir jubilėjinį vedybų laiminimą suteikė jų sūnus pranciškonas Tėvas Emilis Krancevičius, OFM, Binghamton, N. Y., lietuvių parapijos klebonas. Scena buvo tikrai išpūdinga ir giliai jaudinanti.

Iškilnėse dalyvavo nemaža vietos lietuvių ir jų dukterė Ona Stankevičienė, jos vyras ir vaikai iš Dolgeville, N. Y.

Garbingieji jubilijatai buvo sutuokti Lietuvoje 1902 m., Liškiaivos kat. bažnyčioje. 1903 metais jie atvyko į Ameriką ir visą laiką išgyveno Utica mieste. Jie patys yra giliai susipratę lietuvių ir katalikų. Visi jų vaikai be anglų kalbos dar labai gražiai kalba ir lietuviškai. Leisdami vaikus į mokyklą, jie pajūgūs buvo dar įsigyti savo namus ir gyvena pasiturinčiai. Jubilijatas dar ir dabar dirba vienoje siuvykloje.

Vietos lietuvių jubilijatai labai mėgiami dėl jų labai mielo, vašingo ir nuosirdaus būdo. Jauni palikę rusų car valdžios pavergtą Lietuvą ir persekiojamą lietuvišką spaudą, jis ir dabar giliai tebeilgi Lietuvą ir Amerikoje lietuvių leidžiamą spaudą. Jie skaito liet. spaudą ir uoliai seka politinius ir lietuvių gyvenimo įvykius. Tat jiems dar ilgaiusių ir laiminčių metų!

K. F. K.

D. Sims, iš Los Angeles, tempia už plaukų į policiją jį užpuolusį plėšiką. Sims išmušė plėšikui iš rankų ginklą ir taip atsikėjęs jį lupo, kad ne tik plėšikui žiauną sutrupino, bet ir pats išsilaužė ranką.

BAYONNE, N. J.

— Šį sekmadienį — rugpj. 24 d. įvyksta mūsų parapijos moterų sodaliečių rengiamas, piknikas gražiame parapijos sodelyje — 15 E. 23 St., Bayonne, N. J. Tai bus paskutinis šiais metais piknikas. Pradžia 2 val. popiet. Parapijiečiai ir kašmynai yra maloniai kviečiami atsilankyti. Piknikui sugrįš mūsų parapijos klebonas kun. M. Kemėsis, kuris šiuo metu atostogauja.

— Kun. J. Pragubickas laimingai sugrįžo po atostogų, kurias praleido Kanadoje ir Čikagoje pas savo gimines.

— Parapijos kunigams esant atostogė, parapijos darbe šį rugpjūčio mėnesį padeda mari-

jonas Tėvas A. Mažukna, MIC.

— Mūsų parapijos Fatimos Dievo Motinos stovyla, kuri keliauja po visas vyskupijos parapijų bažnyčias, bus atgabenta į mūsų bažnyčią penktadienį — rugpj. 29 d.

— Mūsų parapijos Lietuvos Vyčių kuopa paaugkojo \$150 mūsų bažnyčiai apmokėjimui spa'votų stiklų lango, kuriame yra šv. Kazimiero ir Vyties paveikslai. Šis langas įdėtas Vyčių 61 kuopos 25 metų sidabrinio jubilėjaus proga. Be to, mūsų kuopa bus atstovaujama Lietuvos Vyčių seime rugsėjo 12-14 dd. Dayton, Ohio. Viki.

BROCKTON, MASS.

LDS 2-ros kp. susirinkimas

Ketvirtadienį, rugpjūčio 21 d., 7 val. v., šv. Kazimiero parapijos salėje įvyks priešseiminis LDS 2-ros kp. susirinkimas. Prašome visų kuopos narių dalyvauti, nes turėsime išrinkti į LDS seimą atstovus, kuris įvyks ateinantį sekmadienį ir pirmadienį, Worcester, Mass.

Valčyta

MIELAS LIETUVI

Šiandien, kada Lietuvių Tautai išdraskyta ir išblaškyta po visą pasaulį, kada iš lietuvių širdies norima išplėsti Motinos kalbą ir šventas mūsų Tikėjimas, mes lietuvių, gyvenantieji Winnipege, kad išsaugojus šventą savo Tikėjimą, Gimtąją kalbą ir visa, kas mums brangu, nutarėme įsigyti savo LIETUVIŠKĄ BAŽNYČIĄ.

Ši Bažnyčia bus vienintelė Kanados viduryje: nuo Toronto — Hamiltono 1200 mylių ir iki Pacifico vandenyno 1500 mylių. Todėl čia galės rinktis žmonės iš plačios Kanados prerijų, miškų, kasyklų ir atgavinti savo sielą.

Darbą jau pradėjome, bet mes esame kolonija ir vieni tą didelį darbą nepajėgiame atlikti, todėl kreipiamės į JŲSŲ GERĄ, LIETUVIŠKĄ ŠIRDĮ ir prašome JŲSŲ paramos. Gal būt per Jūsų tą auką ne vienas ras Dievą savo širdyje, ne vienas gal liks ištikimas savo Tėvynei. Todėl Jūs išgelbėsite Sielą Dievui ir Lietuvį Tėvynei.

Jeigu Kristus žada Dangaus Karalystę už paduotą vandens stiklinę, juo labiau Jūs suteiks Amžiną Laimę už išgelbėtą Sielą.

Už Aukotojus bus meldžiamasi ir prisimenama šventose Mišiose. Visų Aukotojų vardai bus įrašyti į kronikinę Aukso Knygą ir paskelbti spaudoje. Aukotojų 500 dolerių, bus pakabinti portretai prie bažnyčios esančiose patalpose, kurie amžiais liudys apie Jūsų Duosnią Širdį ir Lietuvišką Reikalą Meilę.

Aukas prašome siųsti per savo pažįstamus arba tiesiog šiuo adresu: Rev. J. Bertašius, 191 Austin St., Winnipeg, Man. Canada. Arba banku: Lithuanian Mission, Building Fond, Acct. No. 7406, The Royal Bank of Canada, 11/1272 Portage — Edmonton, Winnipeg, Man. Canada.

Gavus Jūsų auką, tuoj klebonas Jums asmeniškai praneš apie aukos gavimą ir Jūsų vardą su aukos suma paskelbs spaudoje.

Už Jūsų auką reiškiamė didžiausią padėką ir prašome Viešpaties Dievo, kad Jums atlygintų už Jūsų gerą širdį.

Telaimina Jus Viešpats Dievas, suteikdamas Jums sveikatos ir palaimos Jūsų darbuose.

Kun. Justinas Bertašius,

Winnipeg R. K. Lietuvių Parapijos Klebonas.

Vincas Januška,

Lietuvių Bažnyčios Išsigijimo Komiteto Informacijos, Apgaršinimo ir cet. narys.

Lithuanian Furniture Co. MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Šuras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kudrickas, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pelušius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

*dininkė — Bronė Čiulienė, 79 Ba ry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoni, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.

Visi laikai LDS reikalais slunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Tel. Norwood 7-1449. Piginės perlaidos — Money Orderiai ar čekiai išrašomi išdininkės B. Cunys vardu.